

Освітнянський альманах

Ідеї. Можливості. Вдосконалення.

Випуск №9 2025 р.

Шановні колеги!

Наш альманах – це медіапростір на теренах якого освітяни мають змогу обмінюватись педагогічним досвідом, отримувати підтримку щодо впровадження реформи НУШ, пропагувати власне бачення впровадження сучасних технологій навчання в освітній процес тощо.

Для публікації матеріалів рекомендуємо попередньо проконсультуватись зі спеціалістами нашого центру.

Ви зможете надіслати свої матеріали на поштову адресу zprppvmr@galaxy.vn.ua. В назві листа просимо зазначати «Матеріали для альманаху», ваше прізвище, ім'я та коротку назву закладу освіти.

Наш часопис матиме постійно діючі розділи, які міститимуть ваші матеріали:

- Офіційно. Коментарі.
- Інноватика. Практика. Досвід.
- Виховний простір
- Успішне освітнє середовище
- Кейс психологічних технік та практик

Опишемо докладно кожен з них.

Розділ I Офіційно. Коментарі.

У даному розділі можуть бути представлені роз'яснення норм законодавства, що допоможуть ефективно вирішити суперечності правового регулювання системи освіти.

Ефективним способом вирішення проблем суперечностей є тлумачення, що дає можливість виявити суперечливі і колізійні норми в законодавстві, встановити зв'язок загальних і спеціальних норм, допомагає правильно зрозуміти сферу їх дії, коло осіб, на яких поширюється їх дія, зміст того чи іншого законодавчого терміну.

У залежності від наслідків, до яких призводить роз'яснення, розрізняють неофіційне і офіційне тлумачення.

Неофіційне тлумачення – це роз'яснення норм, яке дається не уповноваженими суб'єктами, й тому позбавлене юридичної сили і не може викликати юридичних наслідків. Сила та значення неофіційного тлумачення – у переконаності, обґрунтованості, науковості, в авторитеті тих суб'єктів, якими воно дається.

Коментар з одного боку має бути зрозумілим і зручним для користування практиками в щоденній діяльності, а з іншого боку має бути цікавим і корисним для науковців, які думають про подальший розвиток і вдосконалення законодавства.

Розділ II Інноватика. Практика. Досвід.

В історії зарубіжної і вітчизняної педагогіки відомі непересічні зразки авторських шкіл. Погоджуємося з думкою, що головним є не час виникнення, а те, як новація служить практиці, підвищенню якості освіти, соціальним цілям і цінностям. Нове нерідко переосмислює минуле і служить

розвиткові відомого, традиційного, вивіреного часом та обґрунтованого на новому рівні досягнень науки, у нових соціально-педагогічних реаліях і можливостях.

Інновації в системі освіти пов'язані з внесенням змін: до освітніх цілей, змісту, методів і технологій, форм організації і системи управління; у стилі педагогічної діяльності й організацію освітнього процесу; в систему контролю і оцінювання рівня освіти; в систему фінансування; до навчально-методичного забезпечення; в систему виховної роботи; в навчальний план і навчальні програми; в діяльність учителя і учня.

Утілення нових ідей вважають ознакою, за якою відрізняють інновації від власне новацій: якщо педагог відкриває принципово нове, то він новатор, якщо трансформує наукову ідею у практиці – інноватор.

Основним критеріями при підготовці матеріалів мають стати співвідношення інноватики і педагогічної практики: актуальність; відповідність часові; гуманність і спрямованість на особистість; готовність до інноватики і методична підготовленість педагога до впровадження (програми, підручники, плани, методичні листи, рекомендації, інструктивні матеріали, статті тощо); наступність із раніше досягнутим досвідом і відповідність загальним тенденціям розвитку національної системи освіти; цілісність – поєднання діалектики цілого і частини; гармонізація – конкретизація роботи з упровадження новацій у відповідності до професійних і особистісних якостей кожного педагога, удосконалення його компетентності; ефективність у сучасних умовах і перспективність результату – усвідомлення сутності нового в конкретній, взятій для впровадження інновації (у порівнянні з наявними технологіями).

В даному розділі можуть бути розміщені статті, розробки уроків, практичних, лабораторних робіт тощо. До авторських розробок обов'язково має бути анотація, в якій розкривається яка саме новація чи інновація висвітлена в розробці уроку, практичної тощо.

Розділ III Виховний простір

Виховний простір – це чинник інтегрованого впливу на процес формування і розвиток особистості з метою забезпечення відчуття психологічного комфорту і сприятливих умов для самовизначення, саморозвитку і самореалізації. А виховний простір закладу освіти - це соціокультурне та освітнє явище, яке утворює і утворюється взаємодією вчителів та вихованців у процесі залучення останніх до цінностей та смислів соціального життя, створення умов для виникнення і реалізації конструктивної соціальної й творчої їх активності.

За таких умов механізмом створення виховного простору є „співбуття” дітей і дорослих у спільній діяльності.

Виховання – це складна і багато в чому не визначена система, тісно пов'язана із суспільством та його реаліями. А нинішні реалії вимагають переходу від пріоритетної цінності знань до пріоритетності індивідуального досвіду дитини, до пошуку шляхів формування її життєвої компетентності. Особистісно орієнтований підхід поєднує виховання та освіту в єдиний процес допомоги, підтримки, соціально-педагогічного захисту, розвитку дитини, підготовки її до життєтворчості.

Тут можна розмістити моделі виховних систем, сценарії свят, досвід виховання.

Розділ IV Успішне освітнє середовище

Даний розділ електронного видання — це платформа для творчих, інноваційних і практико-орієнтованих публікацій педагогів, які активно долучаються до трансформації освітнього простору у дусі реформи «Нова українська школа». Ми прагнемо збирати й поширювати ідеї, методичні матеріали та досвід, що сприяють формуванню в Україні сучасного, відкритого й інклюзивного освітнього середовища.

Розділ відображає ключові світові й національні тенденції: особистісно орієнтовану освіту, дитиноцентризм, компетентнісний і діяльнісний підходи, а також педагогіку партнерства. Усі ці принципи мають бути інтегровані як у щоденну практику, так і в стратегічний розвиток освітнього простору українських закладів освіти.

Ми переконані: сучасний освітній простір — це не лише вдосконалені приміщення чи сучасне обладнання, а й новий підхід до організації навчання, де гармонійно поєднуються архітектурні рішення, диджиталізація, інклюзивність і багатофункціональність шкільного середовища.

В умовах, коли більшість українських шкіл розташовані у будівлях застарілого зразка, надважливо створювати нову якість освітнього простору через комплексну модернізацію — від переосмислення застосування кожного квадратного метра до формування інклюзивних і відкритих до світу освітніх спільнот. У цьому розділі публікуються статті, авторські методики й проекти щодо:

- Новітньої організації шкільного і класного простору.
- Інтеграції сучасних цифрових технологій в освітній процес.
- Розвитку шкільних бібліотек як інформаційних, креативних і мультифункціональних просторів.

- Розширення меж навчання поза школою: взаємодія з громадою, сім'єю, зовнішнім середовищем.

- Впровадження інклюзивних практик, які враховують різноманіття учнів та їхні індивідуальні потреби.

Наша місія — об'єднувати педагогів, які готові створювати, експериментувати й ділитися інноваційними рішеннями, відкрито обговорювати актуальні виклики та шукати креативні шляхи їх вирішення. Спільно ми закладаємо основи нової педагогічної культури та формуємо освітнє середовище, що відповідає запитам сучасного суспільства і дітей.

Розділ V Кейс психологічних технік та практик

Одним з головних завдань освіти є повсякденна психологічна допомога здобувачам освіти та їхня емоційна підтримка.

Розділ «Кейс психологічних технік та практик» - це реагування на потребу та наповнення ресурсу у сфері психології з точки зору знань та навичок, які допоможуть педагогам конструктивно спілкуватися в різних середовищах, співпрацювати в командах, вести діалог та переговори, критично оцінювати соціальні події і явища.

Матеріали розділу знайомлять з провідними психологічними принципами роботи педагога з дітьми, щоб досягти стабільності та благополуччя, щоб знайти рівновагу між джерелами стресу та ресурсами для його подолання.

Розширення можливостей розуміння психології дітей різного віку, надання психо-соціальної допомоги, здійснення втручань з урахуванням наслідків травми - передбачає даний кейс.

Зміст

Розділ II. Інноватика. Практика. Досвід.

Метод портфоліо як засіб розвитку інноваційної особистості I

Алла КОВАЛЬЧУК, вчителька англійської мови КЗ «ВГЛ №1 ім. М. І. Пирогова».

Історія гандболу в контексті українських змагань

«Пліч-о-пліч» 5

Олександр ШОСТАК, вчитель фізичної культури КЗ «ВЛ №9».
Олена ЛОЗИНСЬКА, вчителька фізичної культури КЗ «ВЛ №22».

Розробка уроку для унів І класу з інтегрованого курсу ЯДС «Тварини у воді».....10

Надія ХРИСТИЧ, вчителька початкових класів «КЗ «ВЛ №30 ім. Тараса Шевченка».

Що може розповісти картина:

мистецтво для дошкільнят...14

Тетяна МИХЄВА, вихователька КЗ «ДНЗ №23 ВМР».

Авторське тематичне заняття

«Музична прогулянка у весну».....18

Лариса ЗАДНІПРОВСЬКА, музичний керівник КЗ «ДНЗ №23 ВМР».

Використання нетрадиційних технік корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.....25

Ольга МОЗАЛЕВСЬКА, вчитель - логопед КЗ «ДНЗ №23 ВМР».

Конспект заняття з музичного виховання (середній дошкільний вік, 5-й рік життя).....34

Ірина СТАХМІЧ, музичний керівник КЗ «ДНЗ №36 ВМР».

Інтегроване заняття з театралізованої діяльності з пріоритетом сенсорного розвитку для дітей раннього віку «Пригоди в зимовому лісі».....43

Юлія ВОЗНЯК, вихователь КЗ «ДНЗ №51 ВМР».

Інтеграція художньо-мовленнєвої та логіко-математичної діяльності в освітній роботі з дошкільниками.....50

Оксана НІДЗЕЛЬСЬКА, вчителька математики КЗ «ВЛ №4».

Розробка уроку з всесвітньої історії для 7 класу

«Араби та народження арабського світу».....57

Наталя МІКУЛІЧ, вчителька історії КЗ «Михайлівський ліцей».

Подолання труднощів першокласників у навчанні читанню англійською мовою: малюнковий алфавіт.....63

Ольга ПРОКОПЧУК, вчителька англійської мови ПЗ НВК «Школа АІСТ».

Розділ III. Виховний простір

Розробка спортивного свята для дітей старшого дошкільного віку.....67

Катерина ЗОРЯ, музичний керівник КЗ «ДНЗ №26 ВМР».

Наталя СТЕПАНЧУК, музичний керівник КЗ «ДНЗ №26 ВМР».

Літературно – поетична композиція «Поезія, що дихає Україною: стежками Ліни Костенко – видатної української поетеси, громадянки, символа незламості та національної гідності.....75

Лідія ЗАЄЦЬ, заступник директора з виховної роботи КЗ «ВЛ №33».

Розділ IV. Успішне освітнє середовище

Інклюзивна освіта: виклики та шляхи їх подолання.....82

Катерина ЗОРЯ, музичний керівник КЗ «ДНЗ №26 ВМР».

Алла КОВАЛЬЧУК,
вчителька англійської мови
КЗ «ВГЛ №1 ім. М. І. Пирогова»

Метод портфоліо як засіб розвитку інноваційної особистості

Ідеальне керівництво – коли керівництва немає, а його функції виконуються... І кожен знає, що йому робити. І кожен робить, бо хоче цього сам.

Сучасний розвиток міжнародних зв'язків України, намагання нашої держави налагодити зв'язки на європейському та світовому рівнях, нові політичні, соціально-економічні та культурні аспекти вимагають ґрунтовних змін у галузі навчання іноземних мов.

Іноземна мова є важливим засобом міжкультурного спілкування, вона сприяє вербальному порозумінню громадян різних країн, забезпечує такий рівень їхнього культурного розвитку, який дозволяє вільно орієнтуватися і комфортно почуватися в країні, мова якої вивчається. На жаль, майже в усьому світі знання декількох іноземних мов – це норма, для України – це виняток. Тому завданням сучасної освіти є стимулювання учнів до вивчення мов та пошук і використання ефективних інноваційних методів викладання.

Час, суспільство і самі діти змушують учителя постійно змінювати методи навчання, шукати такі, які будуть найпродуктивнішими на певному

етапі, сприятимуть розвитку інноваційної особистості. Тобто особистості, яка зможе проявити себе, яка не буде боятися експериментувати, змінювати щось у собі й у своєму житті.

Для того щоб особистість розвивалася саме в такому напрямку, потрібно навчити її самоаналізу, самокритики, самодисципліни, саморозвитку, самоконтролю, самореалізації, самовираження. Тому для організації самостійної роботи учнів я обрала метод ведення портфоліо.

МЕТОД ПОРТФОЛІО

- ✓ СУЧАСНО
- ✓ РЕЗУЛЬТАТИВНО
- ✓ НОВІТНЬО
- ✓ ІНТЕРАКТИВНО
- ✓ ЦІКАВО
- ✓ КРЕАТИВНО
- ✓ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНО

Основою метою цього методу є створення мотивації навчальної діяльності, розвиток об'єктивної самооцінки, творчих здібностей, уміння самостійно конструювати свої знання, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, планувати свою діяльність, формування організаційних навичок.

**Портфоліо (від англ. – portfolio) –
це папка документів, портфель.**

Чим цінне портфоліо для учня та вчителя? Перш за все це робота, яка виконана учнем самостійно, відрізняється від інших, є єдиною у своєму

роді. Це сприяє усвідомленню учнем своєї неповторності, бо кожна папка ведеться творчо, кожен має право робити малюнки, клеїти фото, якщо це відповідає змісту, тощо. На сторінках портфоліо вони роблять усе для того, щоб довести свою неповторність, проявити свою творчість, реалізувати свої задуми, розкрити себе як особистість.

Портфоліо містить:

- ФОТО УЧНЯ;
- АНКЕТНІ ДАНІ УЧНЯ;
- ПЛАН РОБОТИ НА СЕМЕСТР;
- ТАБЕЛЬ САМООЦІНКИ;
- ТАБЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ ВЧИТЕЛЕМ;
- ГРАФІК РОСТУ;
- ПАПКУ САМООСВІТИ;
- ПАПКУ ТВОРЧИХ ПРОЄКТІВ.

1. Оформлення портфоліо передбачає заповнення анкетних даних учня, що сприяє усвідомленню ним своєї значимості. На титульній сторінці портфоліо дитина розміщує своє фото та подає короткі відомості про себе.

My Portfolio	
	Name
	Surname
	Date of Birth
	Home Address

2. План роботи на семестр розвиває вміння планувати своє майбутнє, організовувати навчальну діяльність, ставити перед собою мету і досягати її. На початку семестру вчитель

оголошує план роботи на семестр: основні теми, тематичні оцінювання, конференції, екскурсії, домашнє читання та інше. Так, знаючи орієнтовні дати проведення запланованого, учні мають можливість заздалегідь організувати свій навчальний час.

The Plan of the Second Term

1. Great Britain

12.02 – Subject control

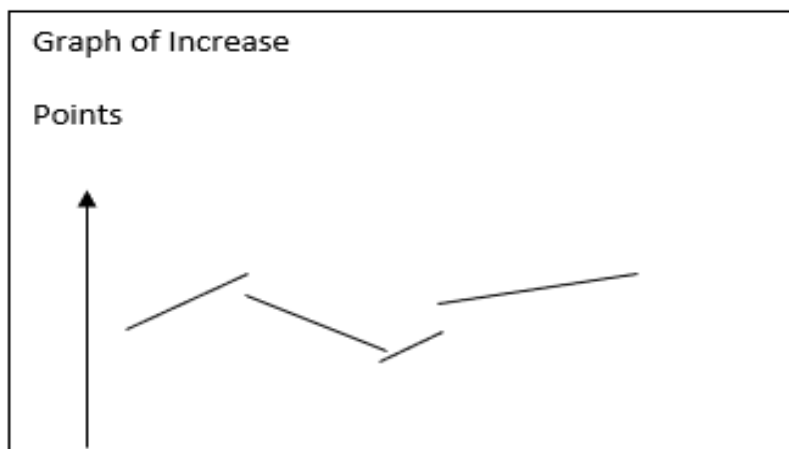
24.02 – Excursion

3. Оформлення аркуша самооцінки дає змогу учням розвивати об'єктивну самооцінку. Перед проведенням тематичного оцінювання учні в таблиці самооцінки самі виставляють собі бали, оцінюючи свої знання з теми. Вважаю, що це є як стимулом до навчання, так і ефективним засобом розвитку самоаналізу та самооцінки.

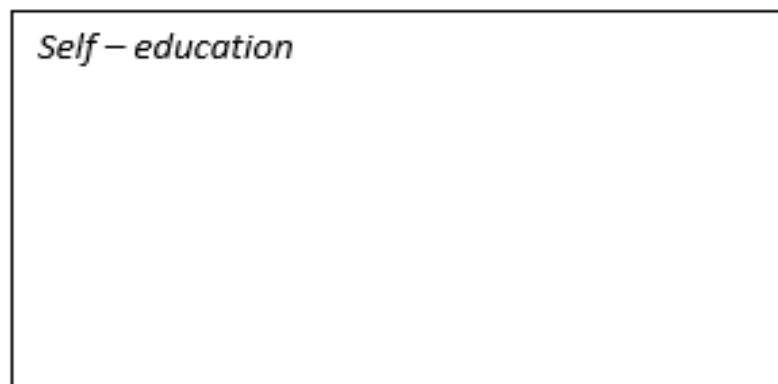
4. Наступним етапом ведення портфоліо є таблиця оцінювання вчителем. Цю сторінку діти заповнюють після того, як учитель оцінив знання з теми. Таким чином, кожен може перевірити об'єктивність своєї самооцінки. Педагог обов'язково наголошує на тому, що знижена чи завищена самооцінка не є негативом, просто діти повинні навчитися реально оцінювати свої можливості, що допоможе їм як у навчанні, так і в трудовій діяльності та житті.

<i>Self – appraisal</i>	<i>Report card</i>
1. Great Britain	1. Great Britain
Subject control -10	Subject control -10
2. Sport	2. Sport
Subject control -10	Subject control -10

5. Наступна сторінка – графік росту. Табель оцінювання вчителем та графік росту є стимулом до навчання, а ще – засобом самоконтролю та контролю з боку батьків. Графік росту – це ефективний засіб добитися того, щоб діти записували кожен зароблений бал. Вони будуть координувати пряму, фіксують дати, коли отримано бал, та сам бал. Потім будується графік, з якого видно результати навчальної діяльності учня. І батькам, і вчителю, і дитині легко контролювати цей процес.

6. Аркуш самоосвіти дає дітям право вибору інформації, вони працюють над тим матеріалом, який їх цікавить, і розміщують його у файлі самоосвіти. Ефективність ведення аркуша самоосвіти вбачаю ще й у тому, що учні вчаться працювати самостійно, обирають той матеріал та вид роботи, який їм цікавий, відповідає їх рівню. Інколи педагог дає поради чи завдання щодо інформації, яку можна опрацювати в рамках самоосвіти. Але з досвіду роботи видно, що в наших учнів стільки інтересів, такий політ фантазії, що часто приємно вражає: переклад сучасних пісень як з англійської рідною мовою, так і навпаки; переклад віршів, казок, гороскопів; створення ілюстрованих словників; складання віршів та оповідань; біографії кумирів, друзів, батьків; складання та розгадування кросвордів; переклад різних кулінарних рецептів; філософські роздуми тощо. Все це супроводжується малюнками, фотографіями, таблицями та ін.

7. Сторінка творчих проєктів сприяє розвитку творчого та наукового рівня учня. Зазвичай за рік учні виконують 1-2 проєкти, їх розміщують у файл творчих проєктів.

Це рекомендований перелік матеріалів, які можна розміщувати в портфоліо, кожен учитель може вносити зміни відповідно до рівня учнів, предмета, вікових особливостей, темпераменту дитини та ін.

ТЕРМІН ВЕДЕННЯ ПОРТФОЛІО:	НЕОБМЕЖЕНИЙ
ГРАФІК ВЕДЕННЯ:	ВІЛЬНИЙ
СТИЛЬ ВЕДЕННЯ:	БЕЗМЕЖНИЙ
ГРАФІК КОНТРОЛЮ:	РЕГУЛЯРНИЙ

Діти працюють з портфоліо вдома, тоді, коли у них є вільний час, або за графіком, який встановлює вчитель. Зазвичай роботи треба перевіряти регулярно, щоб стимулювати учнів, контролювати їхні досягнення. Портфоліо ведеться весь час, поки учні можуть самостійно порівняти свій рівень знань у різних класах, згадати вивчене, порівняти свої інтереси у різному віці, простежити ріст рівня знань.

Цей метод розкриває можливість диференційованого підходу до навчання, бо кожен, хто веде портфоліо, сам обирає рівень складності матеріалу. Пріоритетом цього методу є надання учневі можливості *проявити творчість, розвивати свої інтереси, вивчати іноземну мову.*

Я вважаю, що не вчитель обирає напрямок роботи, ставить перед собою проблему, а час керує вчителем і змушує працювати у певному напрямку. Зараз стосунки вчителя та учня досягли такого рівня, коли учень має можливість і вміє реалізувати свій творчий потенціал, самостійно розвиватись, а педагог повинен давати лише стимул, уміло направляти цей процес.

Список використаних джерел:

- Анісімова О.С. Впровадження мовного портфоліо.// Науково-методичний журнал «Англійська мова та література», № 31 (329), 2011. – с. 2-9.
- Васильченко Л. В. Технологія портфоліо в освіті // Організація науково-методичної роботи в школі. –Х.: ВГ «Основа», 2009. – с. 97-104.
- Banfi, C. S. (2003). Portfolios: Integrating advanced language, academic and professional skills. English Language Teaching Journal, №57 (1), pp. 34-42.
- Yurdabakan, I. and Erdogan, T. The effect of portfolio assessment on reading, listening, and writing skills of secondary prep class students. The Journal of International Social Research, Volume 2/9 Fall, 2009. – pp. 526-538.

Олександр ШОСТАК,
вчитель фізичної культури
КЗ «Вінницький ліцей №9»

Олена ЛОЗИНСЬКА,
вчителька фізичної культури
КЗ «Вінницький ліцей №22»

Історія гандболу в контексті українських змагань «Пліч-опліч»

Гандбол як спортивна дисципліна вперше виник у Німеччині наприкінці XIX століття. У цей час міські футбольні команди почали з'являтися дуже швидко, а згодом увагу спортивної спільноти було звернено на розвиток нових різновидів спорту, зокрема й на європейський гандбол. Перше офіційне письмове свідчення про виникнення гандболу є українськими джерелами згаданих у відповідний період німецьких видань.

Формування сучасного гандболу

Наприкінці XIX століття в Данії, Німеччині та Чехії почали розвиватися командні ігри з м'ячем, що гралися руками.

У 1898 році данський учитель Хольгер Нільсен запропонував перші правила гри, яка стала праобразом сучасного гандболу.

У 1917 році німець Карл Шелленц сформулював офіційні правила гандболу на відкритому полі (гру грали на футбольному полі II на II).

Розвиток і міжнародне визнання

У 1926 році на конгресі Міжнародної аматорської федерації легкої атлетики було вирішено розробити єдині міжнародні правила гандболу.

У 1936 році гандбол IIxII дебютував на Олімпійських іграх у Берліні, але після цього довгий час не входив до програми Ігор.

У 1946 році була створена Міжнародна федерація гандболу (IHF), яка почала активно популяризувати гру у форматі 7x7.

Перехід до класичного формату 7x7

У 1954 році відбувся перший чемпіонат світу з гандболу серед чоловіків (у форматі 7x7).

У 1972 році гандбол повернувся до програми Олімпійських ігор у сучасному форматі (команди по 7 гравців, гра в залі).

Історія гандболу в Україні

Гандбол в незалежній Україні (з 1991 року)

Після розпаду СРСР у 1991 році Україна почала розвивати власний національний чемпіонат з гандболу.

1992 рік – створена Федерація гандболу України (ФГУ), яка взяла на себе організацію змагань та розвиток цього виду спорту.

1990-ті роки – українські клуби продовжували виступати на європейському рівні, хоча фінансова ситуація в спорті була складною.

2000-ті – сьогоднішня:

Чоловічі клуби, такі як "Мотор" (Запоріжжя) та "ЗТР" (Запоріжжя), стали домінуючими в національному чемпіонаті та брали участь у Лізі чемпіонів ЄГФ.

Жіночий гандбол також зберігає високий рівень завдяки командам "Галичанка" (Львів) та "Карпати" (Ужгород).

Українські гандболісти виступають у європейських топ-клубах, що свідчить про високу якість підготовки в Україні.

Досягнення українського гандболу

Олімпійські ігри:

У складі збірної СРСР українські гандболісти ставали олімпійськими чемпіонами.

Після здобуття незалежності збірна України брала участь у кількох Олімпіадах (наприклад, 2004 рік, Афіни – 4-е місце у жінок).

Чемпіонати Європи та світу:

Жіноча збірна України здобула бронзу на Чемпіонаті світу 2003 року.

Клубні досягнення:

"Спартак" (Київ) 13 разів вигравав Кубок європейських чемпіонів.

"Мотор" (Запоріжжя) – постійний учасник Ліги чемпіонів.

Сучасний стан гандболу в Україні Сьогодні гандбол в Україні поступово розвивається, хоча зіштовхується з фінансовими труднощами. Основні центри гандболу – Київ, Запоріжжя, Львів, Ужгород.

Популяризація гандболу триває завдяки:

1. Розвитку дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
2. Участі клубів у міжнародних змаганнях.
3. Підтримці молодих талантів, які грають у європейських клубах.

Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч"

та їх роль у розвитку гандболу

Змагання "Пліч-о-пліч" – це одна з важливих ініціатив, спрямованих на підтримку та розвиток командних видів спорту, включаючи гандбол, серед молоді та аматорських команд. Основні особливості цього турніру:

1. Популяризація гандболу – участь у змаганнях із залученням нових гравців, тренерів та уболівальників.

2. Розвиток молодіжного спорту – «Пліч-о-пліч» орієнтований на підтримку юнацьких та аматорських команд, що є важливим для майбутнього професійного гандболу в Україні.

Гандбол як спортивна дисципліна **в контексті змагань "Пліч-о-пліч"**

Гандбол – це командний вид спорту, який компенсує динамічність, техніку та команду взаємодію. Він розвивається в Україні вже через століття, а після здобуття незалежності отримав нову пошту завдяки численним національним та аматорським турнірам. Гандбол вирізняється швидким темпом гри, великою кількістю атакуючих дій та важливістю командної взаємодії. Ці характеристики роблять його привабливим як для професійних спортсменів, так і для аматорських команд.

Роль змагань "Пліч-о-пліч" у розвитку гандболу

Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч" мають важливе значення для популяризації та розвитку гандболу серед молоді та аматорів.

Основні аспекти впливу на турнірі

Гандбол - це динамічний та захоплюючий вид спорту, який набуває все більшої популярності в Україні. Історія гандболу в Україні має свої корені ще з початку 20 століття, коли цей вид спорту почав розвиватися в Європі.

З часом гандбол став популярним серед молоді та дорослих, і в Україні почали з'являтися гандбольні команди та клуби. У 1962 році була створена Федерація гандболу України, яка стала відповідальною за розвиток та популяризацію цього виду спорту в країні.

З початку свого існування Федерація гандболу України активно працювала над організацією та проведенням різноманітних змагань, включаючи чемпіонати України, Кубки України та інші турніри. Завдяки зусиллям Федерації та ентузіазму тренерів та гравців, український гандбол досяг значних успіхів на міжнародній арені.

Українські гандболісти неодноразово брали участь у Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи, демонструючи високий рівень майстерності та спортивного духу. Зокрема, жіноча збірна України з гандболу є однією з найсильніших команд Європи, яка неодноразово здобувала медалі на престижних міжнародних турнірах.

Успіхи українського гандболу на міжнародній арені сприяють популяризації цього виду спорту в Україні та залученню молоді до занять гандболом. З метою підтримки та розвитку гандболу серед школярів, в Україні проводяться різноманітні дитячі та юнацькі змагання, одним з яких є Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч".

"Пліч-о-пліч" - це масштабний проект, який об'єднує школярів з різних куточків України для участі у спортивних змаганнях з різних видів спорту, включаючи гандбол. Цей проект сприяє не тільки розвитку фізичної культури та спорту серед молоді, але й вихованню командного духу, взаємоповаги та здорового способу життя.

Участь у змаганнях "Пліч-о-пліч" є чудовою можливістю для юних гандболістів проявити свої здібності, отримати досвід змагань та познайомитися з однолітками, які також захоплюються гандболом. Цей проект сприяє розвитку гандболу в Україні, залучаючи нове покоління спортсменів та зміцнюючи позиції цього виду спорту в країні.

Завдяки таким проектам, як "Пліч-о-пліч", гандбол в Україні має великий потенціал для подальшого розвитку та досягнення нових успіхів на міжнародній арені.

Гандбол в Україні має понад столітню історію. Вперше цей вид спорту з'явився в Харкові у 1909 році завдяки чеській грі "хазена", яку популяризувало товариство "Сокіл". У 1914 році були затверджені правила українського ручного м'яча, що стали основою для подальшого розвитку гандболу в країні.

У 1960-х роках тренер Ігор Турчин створив жіночу команду, яка згодом стала базою для збірної СРСР. Ця команда досягла значних успіхів на міжнародній арені, здобувши бронзові медалі чемпіонатів світу 1973, 1975 і 1978 років, а також золоті медалі на Олімпійських іграх 1976 та 1980 років.

У сезоні 2024-2025 років всеукраїнські шкільні ліги "Пліч-о-пліч" включили гандбол до програми змагань. Це нововведення надає учням 5-8 класів можливість змагатися у цьому динамічному виді спорту, сприяючи його популяризації серед молоді.

Змагання "Пліч-о-пліч" проводяться з метою популяризації спорту серед учнів та об'єднання молоді навколо активного способу життя. Окрім гандболу, програма включає такі види спорту, як баскетбол, волейбол, футзал, регбі-5, спортивне орієнтування та черліденг.

Таким чином, включення гандболу до програми всеукраїнських змагань "Пліч-о-пліч" є важливим кроком у розвитку цього виду спорту в Україні, продовжуючи його багаторічну історію та сприяючи залученню молоді до активного способу життя.

Вплив змагань "Пліч-о-пліч" **на майбутнє українського гандболу**

- ✓ Підготовка майбутніх чемпіонів.
- ✓ Розвиток спортивної інфраструктури.
- ✓ Популяризація активного способу життя.
- ✓ Посилення міжнародної конкурентоспроможності.

Висновок

Гандбол в Україні має славу історію та сильні традиції. Незважаючи на труднощі, українські команди та гравці продовжують залишатися конкурентоспроможними на міжнародній арені. З подальшим розвитком інфраструктури та підтримкою держави український гандбол має всі шанси на нові успіхи.

Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч" відіграють важливу роль у розвитку українського гандболу, сприяючи залученню нових талантів, зміцненню спортивних традицій та популяризації цього динамічного виду спорту. Завдяки таким ініціативам гандбол в Україні має всі шанси на подальший розвиток і вихід на новий рівень.

Джерела статті:

1. oda.zht.gov.ua
2. [Пліч-о-пліч» включають гандбол у новий сезон 2024/2025](#)
3. scl.gov.ua
4. [Пліч-о-пліч](#)
5. romny-vk.gov.ua
6. [II ЕТАП ПЛІЧ-О-ПЛІЧ - ВСЕУКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ ЛІГИ](#)
7. shpolyanochka.com.ua
8. zhashkivska-gromada.gov.ua
9. oda.zht.gov.ua
10. youtube.com Історія виникнення українського гандболу - YouTube
11. naurok.com.ua ІСТОРІЯ І ОСНОВНІ ПРАВИЛА ГРИ У ГАНДБОЛ - На Урок
12. scl.gov.ua Пліч-о-пліч
13. uk.wikipedia.org Гандбол – Вікіпедія. Розвиток гандболу в Україні
14. uk.wikipedia.org Чемпіонат УРСР з гандболу серед чоловіків
15. facebook.com Гандбол - РОЗВИТОК ГАНДБОЛУ В УКРАЇНІ
16. m.facebook.com Новинкою цього сезону проєкту «Пліч-о-пліч ... - Facebook
17. vseosvita.ua Гандбол. Історія виникнення гандболу, як виду спорту.
18. infiz.dp.ua [PDF] ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГАНДБОЛУ

Надія ХРИСТИЧ,

вчителька початкових класів

КЗ «Вінницький ліцей №30 ім. Тараса Шевченка»

Розробка уроку для учнів І класу з інтегрованого курсу ЯДС

Дана розробка уроку з інтегрованого курсу ЯДС для учнів І класу НУШ, які навчаються за Типовою освітньою програмою початкової освіти, розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.

В ході роботи школярі будуть поглиблювати знання про водойми України, ознайомитися із різноманітністю рослин й тварин прісної та солоної водойми; будуть формувати інформаційно-комунікативну компетентність; розвивати спостережливість. Учні визначатимуть водойми свого краю, класифікуватимуть їх як прісні або солоні. Матеріал сприяє розвитку пізнавального інтересу, виховує бажання знати більше про тварин у воді рідного краю, цікавість до навколишнього середовища, бережливе ставлення до водойм та їх мешканців.

При вивченні в першому класі теми «Тварини у воді», я використовувала інтерактивні вправи, роботу в парах, опиралась на спостережливість в природі дітей, що дало можливість розвивати критичне мислення, комунікаційні навички та цікавість до пізнання навколишнього світу, а саме прісних та солоних водойм.

Пропоную розробку уроку з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для учнів І класу з теми «Тварини у воді». Особливістю розробки є інтерактивні ігри, практичні вправи, прогнозування в екології та вирішення проблем, пов'язаних із забрудненням водойм рідного краю.

Тема. Тварини у воді

Цілі уроку.

- ✓ Розширити та систематизувати знання учнів про водойми, тварин і рослин прісних та солоних водойм.
- ✓ Називати водойми свого краю, класифікувати їх як прісні або солоні.
- ✓ Формувати розуміння значення води для рослин, тварин, людини.
- ✓ Розвивати активне пізнавальне ставлення до дослідження природного світу.
- ✓ Сприяти формуванню бережливого ставлення до природи.

Очікувані результати:

- ✓ розпізнають види водойм;
- ✓ називають водойми свого краю, класифікують їх як прісні або солоні;
- ✓ наводять приклади рослин і тварин, які мешкають у воді;
- ✓ розрізняють, які рослини і тварини мешкають у прісних та солоних водоймах;
- ✓ пишуть рукописними буквами, зливо, розбірливо;
- ✓ записують окремі слова, дотримуючись опрацьованих правил щодо оформлення на письмі, а також слів, які пишуться так, як вимовляються;
- ✓ співвідносять кількість об'єктів навколишнього середовища з відповідним натуральним числом і навпаки;

- ✓ з'ясовують, чи існує інший шлях розв'язування проблемної ситуації (з допомогою дорослого або самостійно), роблять відповідний висновок;
- ✓ пояснюють, що вони можуть зробити, щоб зберегти природу водойм рідного краю, тварин і рослин, які у них мешкають.

Обладнання:

- ✓ Ілюстрації або фотографії водних тварин.
- ✓ Мультимедійна презентація.
- ✓ Відеоматеріали про життя тварин у воді.
- ✓ Матеріали для роботи в парах.
- ✓ Зошит-практикум «Я досліджую світ. Частина 4»/ Т. В. Воронцова, В.С. Пономаренко, О. Л. Хомич, І. В. Гарбузюк, Н. В. Андрук.-К.: Видавництво «Алатон», 2023-64 с.

Хід уроку

I. Організаційний момент

I.1 Привітання «Тепла посмішка» (слайд 2)

- На початку нашого уроку я я пропоную вам закрити очі та відчуті у собі тепло, доброту. Потріть долоньки одна об одну, щоб відчуті ще більше тепло. «Зліпіть» уявну кульку з вашого тепла і добра, відкрийте очі та «передайте» її однокласникам. Подаруйте щирі посмішки один одному.

I.2 Вправа «Мій настрій» (слайд 3)

Погляньте на світлини, оберіть ту, що відповідає вашому настрою.
Поясніть свій вибір.

II. Актуалізація знань (слайд 4)

Яка рідина була присутня на малюнках настрою? (Вода)

- Погляньте на зменшене зображення нашої планети та вигляд з космосу. Який колір переважає? (Блакитний)

-Так, нашу планету так і називають - блакитною планетою. Якщо подивитися на планету з космосу, вона здається блакитною. Такого кольору їй надає не лише атмосфера. Близько 2/3 поверхні Землі займають водойми.

На дошці 2 аркуші формату А-3 блакитного кольору з написом-солоня водойма, прісна водойма.

2.1 Поділ водойм (слайд 5)

- У кожному місті України є водойми. Адже люди ще здавна селилися саме біля води. Вони цінували її та ставилися як до безцінного природного дару, навіть складали про воду легенди, пісні та вірші. За велику кількість води Землю називають «блакитною планетою». Більшість цієї води солоня, бо у ній міститься багато солі. Така вода зазвичай у морях та океанах, але є і солоні річки та озера.

- В яких водоймах вода солоня? (Це моря і океани.) (слайд 6)

- В яких водоймах вода прісна? (Це ріки та озера.)

-Згадайте. Які рослини ростуть в солоних водоймах?

Діти, називаючи рослини, прикріплюють зображення на аркуші з написом «Солоні водойми».

-Які рослини ростуть в прісних водоймах?

Діти, називаючи рослини, прикріплюють зображення на аркуші з написом «Прісні водойми». (слайд 7)

III. Повідомлення теми уроку (слайд 8)

- Є водойми, є рослини водойм, а сьогодні ми дізнаємось про тварин водойм.

Хочеться мати надійного знавця, який поведе у дивовижний водний світ України.

IV. Мотивація навчальної діяльності (слайд 9-10)

- Вилаштуйте літери за порядком зростання чисел і прочитаєте, хто сьогодні допоможе нам на уроці.

- А допоможе нам мандрувати черепаха, яка мекає в прісних і солоних водоймах, і на суші, є символом мудрості та довголіття.
- Ось кілька фактів про черепаху для знайомства. (СЛАЙД 11)
- Pozнайомились. Що вас здивувало? Отож вирушаємо .

V. Робота по темі уроку

5.1 Будова тіла риби (СЛАЙД 12)

- Перша мудрість від черепахи. Постійними мешканцями солоних і прісних водойм є риби. Тіло риб вкрите лускою. Складається з тулуба, голови, плавців та хвоста. У риб розвинені слух, нюх, смак і навіть голос. Бачать на відстані від 1 до 12 метрів.

5.2 Знайомство з мешканцями прісних водойм (СЛАЙД 13)

- Прісну водойму населяють різні тварини.
- Щука, окунь та сом — хижаки. Їдять інших риб, іноді жаб, мишей, а також інших тварин і птахів. Всеїдні-лящ, карась, короп. Їдять водорості, дрібних рачків.
- Хижа комаха водомірка швидко бігає по поверхні води. (СЛАЙД 14)
Вона полює за дрібними комахами. На її довгих ногах є волоски, змащені жиром. Так вона пристосувалася до життя на воді.
- У товщі води живуть дрібненькі рачки. Вони є кормом для риб.
- По стеблах повзають рослиноїдні молюски – ставковики, катушки.
- Серед рослин плавають хижі жуки – водолюб і плавунець.
- Частину свого життя у прісних водоймах проводять жаби, тритони, раки. (СЛАЙД 15)
- В заростях очерету живуть качки, гуси, лебеді. Тут вони в'ють гнізда, виводять пташенят. Птахи добре плавають, пірнають. Це – всеїдні птахи.
- Берегові нори заселяють звірі: видра, нутрія, бобр. Вони теж добре плавають. Вхід у нори ховають під водою.
- Кого із цих тварин ви бачили у нашій місцевості? Назвіть.

5.3 Тварини солоних водойм (СЛАЙД 16)

- Перегляньте відео. Поміркуйте, кого зустрічає черепаха у солоних водоймах, прислухайтеся і назвіть, голоси яких тварин ви почуєте.

- Назвіть тварин, чиї голоси чули. (Жаба, черепаха, дельфін)

5.4 Гра «Тварини у воді» (СЛАЙД 17)

- Допоможемо черепаші повернути тварин до прісної водойми. (Прикріплюємо зображення -плавунця, жаби, сома, коропа, видри).
- Допоможемо черепаші повернути тварин до солоної водойми. (Прикріплюємо зображення-медузи, восьминога, коника, дельфіна, акули).

VI. Фізкультхвилинка (СЛАЙД 18)

- Черепаха запрошує на фізкультхвилинку.

VII. Закріплення вивченого

7.1 Гра в парах “Знайди домівку” (СЛАЙД 19)

- Черепаха хоче побачити, які ви дружні в роботі і просить повернути її друзів до солоних чи прісних водойм. З конвертів дістаєте світлини і розміщуєте на аркуші до потрібної водойми.
- Зачитайте назви тварин спочатку прісної водойми, потім- солоної.

7.2 Робота в зошиті. Гра «Склади слова» (СЛАЙД 20-21)

- Відновимо і запишемо слова.
- Хто живе в солоній водоймі? (Восьминіг, дельфін, медуза)
- У прісній? (Окунь, видра, короп).

VIII. Підсумок уроку

8.1 Бесіда «Човник ідей» (СЛАЙД 22-24)

Слово вчителя:

«Варто пам'ятати, що будь-яка водойма – це не просто вода. Це дім, в якому живуть різні і незвичайні істоти. Тому про водойми необхідно піклуватися, берегти їх. Адже тваринам, які живуть у воді, потрібен дім і вони йому потрібні».

- Дивіться, що довелося бачити черепаші.
- Якою водою ви би хотіли користуватись?
- Чому?
- Як зарадити цьому?

Діти, встаньте і уважно слухайте та виконуйте потрібні рухи:

- Якщо ти не залишаєш сміття на березі річки, то потупай ногами.
- Якщо ти вдома вимикаєш кран з водою, щоб не витратити її дарма, зроби вправу «Ножиці».
- Якщо ти переконаний, що треба кожній людині піклуватися про природу, водойми, водних тварин поплескай над головою.
- Давайте ось так, як ви дружно взяли за руки, будемо всі єдині у прагненні берегти нашу матінку-природу.

Любити природу – це означає її берегти.

8.2 Рефлексія

Гра «Закінчи речення»

- ✓ Плавці, луска, зябрами, хвіст є у ...риб.
- ✓ Жити і в солоній, і в прісній воді може...жаба, черепаха, риби.
- ✓ Я хочу більше дізнатися про ...

Вправа «Яка я риба зараз?» (слайд 25)

- ✓ Черепаха вам дарує ось таких риб, які є в кожного на парті.
- ✓ Обведіть, яка ви риба зараз. Нашепчіть їй, що найбільше сподобалось на уроці.

Матеріали для уроку:

Презентація.

<https://drive.google.com/drive/folders/IxdzkHZOJKCC6Is2D508P6EKPxO8xKHqE?usp=sharing>

Фотозвіт

<https://drive.google.com/drive/folders/IxdzkHZOJKCC6Is2D508P6EKPxO8xKHqE?usp=sharing>

Тетяна МІХЄЄВА,
вихователька
КЗ «ДНЗ №23 ВМР»

Що може розповісти картина: мистецтво як мова для дошкільнят

Мета:

викликати позитивний стан від споглядання картини української народної художниці Марії Примаченко «Дарую українську паляницю всім людям на землі»; вчити дітей складати розповіді за картиною, послідовно і граматично правильно висловлювати свої думки у зв'язній розповіді, використовуючи власний досвід та набуті знання; збагачувати словник дітей прикметниками, дієсловами, назвами предметів; розвивати зв'язне мовлення, вміння розмірковувати та робити логічні висновки; виховувати патріотичні почуття, шану та гордість до народних митців України, інтерес до розповідей товаришів.

Матеріал та обладнання:

портрет Марії Примаченко, картина Марії Примаченко «Дарую українську паляницю всім людям на землі», українські загадки про соняшник, вірш Людмили Савчук «Український віночок», дидактичні ігри «Національний одяг українців», «Борошняні вироби», руханка «Паляниця», сюжетна картина із зображенням соняшників, українська скриня, український віночок зі стрічками, хліб, вишитий рушник.

Хід заняття

Діти заходять до групової кімнати, вітаються з гостями, вихователь звертає увагу дітей на скриню.

Вихователь. Діти, яка несподіванка, нам подарували скриню. Ваші припущення, що там може лежати всередині? (одяг, посуд, іграшки, машинки, книжки, ляльки, взуття).

Вихователь. А як же нам дізнатися, що там? (відчинити скриню і подивитися).

Діти дістають із скрині вузлик. Вихователь пропонує на дотик визначити, що там.

Вихователь. Загадка вам допоможе. «Скільки чорних хаток, стільки в них білих маляток»? (насіння соняшника). А чи ви, діти, знаєте про соняшник загадки?

Діти.

- ✓ Сімсот соколят на одній подушці сплять.
- ✓ Стоїть палиця, на палиці хатинка, а в тій хатинці - повно людей.

- ✓ На сонечко я схожий і сонце я люблю.
- ✓ До сонця повертаю голівоньку свою.
- ✓ Із мішка на забаву, а з пляшки – на приправу.
- ✓ Вихователь виставляє на дошці картинки із зображенням соняшників.

Вихователь. А що для українців означає віночок? (це дівочий оберіг). І носили його дівчатка. А що носять українські дівчатка та дівчата?

До барвистого віночка

У віночку нашім

Вишиваночка сорочка,

Різнобарвні квіти –

Фартушок і чобітки

Символ України

Й різноколірні стрічки.

І дарунок літа.

До вашої уваги **дидактична гра «Національний одяг українців»**. Вам потрібно визначити чоловічий і жіночий одяг та назвати його.

Вихователь. І знову пропоную заглянути в скриню. Що це? (вихователь дістає хліб).

Вихователь. Так, це – хліб, в який вкладає праця хліборобів: трактористів і комбайнерів, агрономів, мірошників та пекарів. А чи зможете ви впізнати і назвати борошняні вироби.

Вихователь. Золоточубий соняшник – це неодмінна прикмета сільських українських садіб, це неповторний і прекрасний символ України, символ Сонця, праці й достатку, сили і добробуту.

Вихователь. А що цікавого, діти, ви знаєте про соняшник? (соняшник – найсильніша квітка серед квітів, із насіння соняхів роблять олію, він завжди повертає свою голову за сонцем).

Вихователь. Так, він не боїться осліпнути від успіхів і досягнень. Він не переймається проблемами, що робити та куди йти – він іде за Сонцем. Тому й символізує Батьківщину. Як соняшник повертає за Сонцем свою голову, так і людина думкою і словом звернена до своєї Вітчизни. Як Сонце для соняшника – єдиний і незамінний орієнтир, так і для людини Батьківщина – єдина і найвища цінність.

Вихователь. Пропоную подивитись, що ще є в нашій скрині (вихователь дістає віночок).

Проводиться дидактична гра «Борошняні вироби». Діти відшуковують відповідні картинки, виставляють їх на дошці та розказують про хліб.

Діти.

- ✓ Він святковий, оздоблений візерунками з тіста, його печуть на веселля та дні народження (коровай).
- ✓ Вони золотаві, кругленькі, невеличкі, а посередині в них дірочки (бублики).
- ✓ Він білий, довгастий, із поперечними смужечками (батон).
- ✓ Вона святкова, солодка з родзинками і цукатами, печуть її на Великдень (паска).
- ✓ Він формою схожий на місяць або серпик, присипаний цукровою пудрою, солодкий, всередині в нього повидло (рогалик).
- ✓ Їх печуть багато із різними начинками (пиріжки).
- ✓ Він коричневий, блискучий, плетений, присипаний маком (калач).
- ✓ Вона кругла, біла, пишна, велика (паляниця).

Вихователь. Молодці, запрошую вас до руханки.

Руханка «Паляниця».

Вихователь. А ще в нашій скрині є ось ця картина. Нагадайте мені, як називається професія людей, які малюють картини? (*картини малюють художники*)

Вихователь. Перед вами картина відомої української художниці Марії Примаченко і називається вона «Дарую українську паляницю всім людям на землі».

Вихователь. Ваше завдання, діти, уважно розглянути картину і відшукати на ній всі предмети, про які ми сьогодні говорили. Хочу наголосити на тому, щоб під час вашої розповіді ви звернули увагу на передній і задній план картини, а також розказали про її фон.

Вихователь. Ми вже з вами знаємо, що свої картини Марія Примаченко підписувала великими літерами свого імені та прізвища «МП», а ось назви до них придумувала довгі та віршовані.

Розповіді дітей.

Підсумок заняття.

Діти за українським звичаєм пригощають гостей українською паляницею.

Лариса ЗАДНІПРОВСЬКА,

музичний керівник

КЗ «ДНЗ №23 ВМР»

Авторське тематичне заняття «Музична прогулянка у весну»

У публікації представлено сценарій авторського тематичного заняття, що поєднує використання нетрадиційних музичних інструментів як засобу емоційного й сенсорного збагачення, розвиток слухового сприймання, ритмічних навичок та творчого мислення, інтеграцію музичного мистецтва з природознавчим контекстом весни. Заняття пропонує дітям відчувати красу весняної природи через звук, гру й рух за допомогою нетрадиційних музичних інструментів.

Матеріал буде корисним для педагогів, які прагнуть урізноманітнити зміст музичних занять, стимулювати дитячу ініціативу та формувати чутливе ставлення до навколишнього світу.

Мета:

вчити помічати красу рідного краю, розвивати правильне бачення навколишнього звукового середовища і відчувати свою важливість у створенні звукового пейзажу весни; розвивати вміння музикувати на

нетрадиційних музичних інструментах для створення своєї музики; активізувати асоціативне і художнє мислення, фантазію, уяву; виховувати любов і бережливе ставлення до природи.

Матеріали та обладнання:

нетрадиційні музичні інструменти (свищики, зозуля, дзвіночки, шурхунчики, пляшечка з водою, клавеси, бубон, дощовиця, громовиця, шум води, шишкарки), кошик, звукозаписи дзюрчання струмочка, співу птахів.

Хід заняття

До музичної зали, прикрашеної квітами, заходять діти.

I. Музичне вітання

Слова і музика Лариси Задніпровської

Е А Н Е Е С#
Ми вітаємо новий день, усім зичимо гарної до- лі. Ми вітаємо новий день,

7 F# Н G# С# F# Н
сонечка й дощика в полі. Ми вітаємо новий день, пташку в небі маленьку.

13 G# С# А Н Н Е Н Е А Н Е
Ми вітаємо новий де-е-ень і квіточку в лісі гарненьку. До-брій день! До- брій день!

Співають діти: Ми вітаємо новий день,

Музичний керівник: Усім зичимо гарної долі.
 Співають діти: Ми вітаємо новий день,
 Музичний керівник: Сонечка й дощика в полі.
 Співають діти: Ми вітаємо новий день,
 Музичний керівник: Пташечку в небі маленьку.
 Співають діти: Ми вітаємо новий день
 Музичний керівник: І квіточку в лісі гарненьку.
 Музичний керівник: Добрий день!
 Співають діти: Добрий день!

Музичний керівник. Настала весна – барвиста, яскрава, запашна пора року. Все в природі оживає, чепуриться, а повітря наповнюється духмяним запахом молодії трави, квітів, дерев. Давайте прислухаємося, як розливаються води й «шумить» зелень, як співають провісники весни – пташки, і закликаємо разом весну. (Діти імітують спів пташок у супроводі свищика: «Тів-тів! Ців-Ців!»)

Музичний керівник. З давніх-давен щороку наші пращури сподівалися на щедрі дари Весни. Тому виглядали її, запрошували та закликали піснями. Отже, зараз і ми з вами закликаємо Весну – пограємося в гру «Затанцюймо шума». Шум – це поетичний образ, який символізує розквіт весни.

Затанцюймо Шума

слова Валентини Беляєвої
Весело

музика Лариси Задніпровської

Ой, нумо, нумо, затанцюймо Шума! Бо в нашого Шума зеле- ная шуба. В Зеленого Шума
 вся із листя шуба, ще й бувають в шубі трави і квітки.

Діти стають в коло. Здіймають з'єднані руки. Шум пробігає під руками дітей то з кола, то в коло, подзвонюючи бубном.

Ой, нумо, нумо,
 затанцюймо Шума!
 Бо в нашого Шума
 Зелена шуба.
 В Зеленого Шума
 Вся із листя шуба,
 Ще й бувають в шубі
 Трави і квітки.
 Ой, нумо, нумо,
 Зеленого Шума!
 Будем в бубон бити,
 Хоровод водити.

(Діти рухаються по колу, а Шум грає на бубні)

Бо в нашого Шума
 Зелена шуба

(Звужують коло легким бігом)

З листя зелен-дуба,
 З квітів і трави.

(Розширюють коло легким бігом)

Ще й у ній доволі
 Листя із тополі,
 Явору і кленів, вільхи та верби.

(Діти виконують ритмічні оплески, а Шум виконує присядку)

Хай шумлять дерева

І ростуть до неба,

А у них співають

Цілий день пташки.

(Діти виконують рух «вітерець» – рухають ритмічно руками вгорі вправо-вліво, Шум бігає всередині кола підскоком або легенько на носочках, бубон тримає вгорі і легко подзвонює).

Музичний керівник.

Діти, я хочу сьогодні запросити вас на незвичайну музичну прогулянку у весну. Уявімо, що ми на весняній галявині (*звучить запис звуків весни*). Ласкаво світить сонце, з'являється зелена трава, перші весняні квіти. Свіжий вітерець торкається дерев і вони, наче оживають від його дотику. На гілках дерев веселяться пташки – щебечуть, зустрічають нас різноголосим гомоном (*діти слухають запис співу пташок*). Радісно і святково світить сонце. Сонячні зайчики заграли на жовтеньких промінчиках. Давайте привітаємо весну піснею.

(Пісня за вибором музичного керівника)

Музичний керівник.

Молодці, діти, чудово привітали весну. Гарно заспівали пісню. Прислухайтесь! Крапельки роси, як перлинки, дзвенять в промінні теплого сонця. Природа квітне і співає. Це Весна-чарівниця дарує нам таку красу. Діти, погляньте під кущик, тут Весна залишила для вас кошик. У ньому – музичні інструменти. Кожний із вас візьме інструмент і ми спробуємо створити весняний оркестр.

Діти беруть музичні інструменти: свищики, дзвіночки, шурхунчики, шум води, клавеси, водограйчики (пляшечки з водою), шишкарки (шишечки). Звучить музика Е.Гріга «Ранок». Музичний керівник на фоні музики читає текст, а діти супроводжують грою на музичних інструментах.

II. Оркестр «Магія весни»

Прокидається природа

Від зимових снів.

То ж радіють всюди трави,

(Діти музикують свищиками, зозулею)

Чути птахів спів.

Диригує дятел хором,

Відбива потрібний такт.

(Діти музикують на клавесах)

Все живе щиро радіє

І радіє вся земля.

Збираються у таночки

Метелики скрізь,

(Діти музикують на дзвіночках)

Дзвенять в травах срібні роси:

Нотки вгору, вниз.

І усім повідомляють:

«Надворі вже день».

І летить аж в піднебесся

Їх веселе «Дзень!»

Вітер лагідно колише

Гілку молоду,

І шепоче усім тихо

(Діти музикують шурхунчиками)

Пісеньку свою.

Розчісує вербам коси,
Квіти чепурить.
Затаїться в старих соснах

(Діти музикують шишкаріками)

Й шишками шарудить.

Голубий дзвінкий струмочок
Ніколи не спить.

(Діти музикують водограйчиками, шумом води)

Зранку, вдень і серед ночі
Тихо булькотить.

Вмить змішалось булькотіння,
Шум і гомін, птахів спів.

(Грають усі разом)

І навколо розлилася
Музика весняних днів.

Музичний керівник дякує дітям за створений оркестр

Музичний керівник.
Наші дивні інструменти
Збагатили музичний світ.
А ми – справжні музиканти
Й добре грали на них усі.
Весною тішаться діти,
Ріки, ліси й поля.
На сонечку ніжаться квіти,
І комахки малі.

III. Музична пальчикова гра «Комашата»

Комашата

муз. та сл. Лариса Задніпровська

Е♭ В♭ Е♭ А♭ Е♭ В♭

8 Е♭ Е♭ А♭ В♭ Е♭ Сm А♭

12 В♭ Е♭ А♭ В♭ Е♭ Сm А♭ Е♭

16 В♭ Е♭ Е♭ В♭ Е♭ А♭ Е♭

23 В♭ Е♭ Е♭ А♭ В♭ Е♭

27 Сm А♭ В♭ Е♭ А♭ В♭ Е♭ Сm

31 А♭ Е♭ В♭ Е♭ Е♭ В♭ Е♭

37 А♭ Е♭ В♭ Е♭

Метушаться комашата в зеленій траві і вилазять черв'ячата на
дощ із землі. Вітерець в небі крилатий хмарку розгойдав - вливав дощиком дерева
землю поливав.
Гойдав хмарку вітер в небі, гойдав та гойдав - під тим
дощиком сріблястим чер'ячат купав. Купав дощик дрібнесенький - поїв трави та квітки.
Діти бігали маленькі по калюжах залюбки.

Метушаться комашата

✓ (Ворушать пальчиками)

В зеленій траві

І вилазять черв'ячата

✓ (Хвилясті рухи долоньками)

На дощ із землі.

Вітерець в небі крилатий

✓ (Хитають долоньками вправо-вліво)

Хмарку розгойдав –

Вмивав дощиком дерева, землю поливав. (Струшують долоньками)

Програш.

✓ (Відбивають ритм мелодії на клавішах)

Гойдав хмарку вітер в небі,

✓ (Хитають долоньками вправо-вліво)

Гойдав та гойдав –

Під дощиком тим сріблястим

✓ (Хвилясті рухи долоньками)

Черв'ячат купав.

Купав дощик дрібнесенький

✓ (Підносять руки вгору і повільно опускають)

Поїв трави та квітки.

✓ (Рухи пальчиками)

Діти бігали маленькі

✓ (Пальчики «бігають» по колінках)

По калюжах залюбки.

Програш:

✓ (Дзвенять дзвіночки)

Загриміло раптом небо

✓ (Звучить громовиця)

Грізно на усіх,

І полилась без потреби

✓ (Звучить дощовиця)

Злива звідусіль.

Метушились комашата

✓ (Ворушать пальчиками)

У мокрій траві

І тікали черв'ячата –

✓ (Хвилясті рухи долоньками)

Ховались в землі.

Дощ весняний малих діток

✓ (Діти довільно стрибають)

Вмить наздоганяв –
Лився їм у черевички,
Носики вмивав.
А вони йому варили

✓ (Кулачком правої руки по долонці лівої – роблять колові рухи «варять борщ»)

Із кропиви борщ
Й дружно разом закликали:
«Іди, іди, дощ!..»

✓ (Діти гуртом промовляють закличку).

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику
У новому горщику.
Цебром, відром, дійницею
Над всякою пашницею.

(Музичний керівник, розвівши руками, промовляє)

Музичний керівник.

Ні дощу, ні громовиці.
Чути тільки дощовицю.
Інструмент цей ніжно грає
І нікого не лякає.

(Музичний керівник звертається до дітей)

Я зараз буду на ній грати,
А ви – закличку співати.
Хай серед сонячної днини
«Мокра» музика ген лине.

✓ (Музичний керівник грає дощовицею, а діти пошепки проспівують закличку).

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику
В зеленому горщику.
Цебром, відром, дійницею
Над всякою пашницею.

Музичний керівник.

Дощик пройшов і природа радіє,
Птахи співають, трава зеленіє.
Сонечко пестить весни першоцвіти,
З кульбабок віночки
Плетуть знову діти.

IV. Народна гра «Віночок»

Діти утворюють три кола. Співають пісню «Ми на луг ходили» і йдуть по колу.

Доспівавши пісеньку до кінця, зупиняються і ритмічно промовляють такі слова: «Чий найкращий вінок, той і піде у танок! Раз! Два! Три!»

Після цих слів діти швидко кладуть руки на плечі своїм сусідам і нахиляють голівку вправо, ніби сплітають віночок. Музичний керівник зазначає, у якому колі діти швидко поклали руки на плечі, нахилили голівки і дотримуються форми кола. Ці діти танцюють під будь-яку українську народну мелодію елементи українських народних рухів, а решта плеще їм у долоні.

Музичний керівник.

Розвеселилась природа

У цей весняний час,

Запрошують первоцвіти

На мокрий небесний вальс.

«Вальс кульбабок і вітру»

Дівчатка — кульбабки, хлопчики — вітер.

(Під мелодію вальсу, діти танцюють, вихователь грає на дощовиці, кілька разів гримить громовицею).

Музичний керівник. Ось і закінчилась наша музична прогулянка. Час повертатися.

Діти ведуть кривий танець і повертаються до групи.

 Відеозвіт авторського заняття

Оркестр «Магія весни» і музичну пальчикову гру «Комашата» можна переглянути за QR-кодом

Оксана МОЗАЛЕВСЬКА,

вчитель - логопед
КЗ «ДНЗ №23 ВМР»

Використання нетрадиційних технік корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Досвід роботи з використання нетрадиційних матеріалів в корекційно-розвитковій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти як ефективного засобу сенсорної стимуляції, розвитку дрібної моторики, координації рухів і мовленнєвої активності.

«Хто осягає нове, плекаючи старе, той може бути вчителем...»

Конфуцій

У сучасних умовах розвитку інклюзивної освіти особливої уваги потребує організація корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами у закладах дошкільної освіти. Саме на цьому етапі формується основа для подальшого особистісного, пізнавального та соціального розвитку дитини. Ефективна корекційна діяльність спрямована не лише на подолання порушень у розвитку, а й на створення сприятливого середовища для розкриття потенціалу кожної дитини. Така робота

потребує комплексного підходу, взаємодії фахівців та чіткої індивідуалізації освітнього процесу.

У нашому закладі функціонують інклюзивні групи та відповідно організовується робота з дітьми з особливими освітніми потребами. Ці діти, в свою чергу, потребують отримання спеціальної психолого-педагогічної допомоги і організації особливих умов при їх вихованні і навчанні. Корекційна педагогіка спирається на ряд принципів, відповідно до яких педагоги будують корекційно-розвиткові програми для навчання і виховання дітей даної категорії. Ми робимо наголос на необхідності забезпечення додаткової підтримки в навчанні дітей, які мають певні особливості в розвитку. Така стратегія покликана забезпечити соціалізацію дитини, тобто сприяти досягненню кінцевої мети навчання і виховання дитини з порушеннями розвитку □ підвищення рівня соціальної компетентності дитини та інтеграцію її в соціальне середовище.

Сьогодні багато педагогів стурбовані пошуком нових, нетрадиційних шляхів в освітній та корекційній системі. Як зробити кожне заняття з дитиною цікавим, захоплюючим, а головне ефективним? Як виховати і розвивати її основні здатності: бачити, чути, відчувати, розуміти, фантазувати, вигадувати? Як організувати навчання не традиційно, а значить оригінально і незвично, просто і ненав'язливо, легко і граючи? Це питання викликає інтерес практично у кожного педагога, який любить свою справу і прагне допомогти дитині подолати труднощі в навчанні та соціалізації. Розв'язанням цих питань є нетрадиційні методи і прийоми в корекційно-розвитковій роботі, які тісно переплітаються з традиційними і створюють єдину модель успішного освітнього процесу.

Сучасні наукові дослідження підтверджують, що рухи рук стимулюють розвиток мовленнєвих центрів і сприятливо впливають на кору головного мозку дитини. Джерелом розвитку психічних процесів, як у здорових дітей та дітей з порушеннями розвитку є практична діяльність. Тому ефективне засвоєння знань і корекційна діяльність базуються насамперед на практичному досвіді.

Пропонуємо приклади нетрадиційних методів і прийомів корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Гідрогелеві кульки «Орбіз»

Орбізи - це різнокольорові кульки різних розмірів, заповнені водою. Гідрогелеві кульки мають різні розміри і кольори, тому для кожного завдання можна вибрати необхідні, від прозорих до зелених, синіх і тих, що світяться у темряві. Основною умовою використання гідрогелевих кульок є вода та її кількість.

У нашій роботі ми використовуємо наступні варіанти ігор з кульками «Орбіз» для розвитку моторики у дітей.

Дидактична гра «Збери намисто»

Мета:

формувати у дітей навички сортування за кольором/формою; розвивати дрібну моторику; розвивати увагу, пам'ять та координацію рухів.

Матеріали:

гідрогелеві кульки Орбіз; міцна нитка або шнурок; пластикові трубочки (нарізані на дрібні частинки, щоб нанизувати разом із кульками); контейнери для сортування кульок за кольорами.

Хід гри:

кульки Орбіз розкладені у контейнери за кольорами; на кожному контейнері – наліпка з відповідним кольором або малюнком намисто. Запропонувати дитині зібрати намисто з кульок Орбіз, дотримуючись певного порядку.

Варіанти завдань:

- зібрати намисто лише одного кольору;
- зібрати за зразком (показати послідовність: червона-жовта-синя);
- зібрати за власним бажанням (розвиває креативність);
- зібрати намисто «на час» - хто швидше.

Варіанти ускладнень:

- використати пінцет або ложку замість рук для захоплення кульок;
- збирати намисто із закритими очима (на дотик);
- додати елемент рахунку, наприклад, «Нанизуй по дві кульки кожного кольору».
-

Дидактична гра «Сортування за розміром/кольором»

Мета:

розвиток мислення, класифікації, зорового сприйняття.

Матеріали:

кульки Орбіз різних розмірів/кольорів, контейнери різного розміру/кольору.

Хід гри:

запропонувати дитині посортувати кульки за розміром (якщо є різні) або за кольорами в окремі контейнери.

Дидактична гра «Пошук скарбів»

Мета:

розвиток тактильного сприйняття, уваги.

Матеріали:

контейнер з кульками Орбіз, різноманітні дрібні предмети різної тематики.

Хід гри:

у контейнер з Орбіз заховано дрібні іграшки або фігурки. Дитина повинна знайти їх лише на дотик.

Дидактична гра «Збери ягідки»

Мета:

закріплювати знання дітей про кольори та види ягід; формувати вміння сортувати та класифікувати; розвивати дрібну моторику рук.

Матеріали:

кульки Орбіз (червоного, синього, чорного, жовтого кольорів – імітація ягід); ємності або кошики для сортування; предметні картинки з ягодами.

Хід гри:

дорослий показує дітям кульки Орбіз та пояснює, що це – «чарівні» ягідки. Дітям пропонується зібрати ягідки в окремі кошики за кольором (наприклад, червоні – полуниця, чорні – ожина, сині – чорниця тощо). Після завершення збору – обговорення разом з дітьми: які ягідки зібрали, які кольори, яка найбільша/яка найменша, скільки всього тощо.

Можна ускладнити гру:

дати дітям картки із зображенням ягід і попросити зібрати відповідні кульки;

додати завдання на рахунок «Збери 5 червоних ягідок»;

використати пінцети або ложки для перенесення кульок – для розвитку дрібної моторики рук.

Гра на розвиток дихання «Прокоти кульку по доріжці».

Мета:

розвивати контроль над диханням (вдих – носом, видих – через рот), тренувати силу і тривалість видиху; розвивати дрібну моторику та координацію рухів у дітей.

Матеріали:

кульки Орбіз, пластикова або картонна «доріжка», трубочки пластикові, перешкоди (мости, тунелі).

Хід гри:

покласти одну гідрогелеву кульку на початок доріжки, і запропонувати дитині, яка стоїть перед доріжкою, за допомогою видиху (через трубочку або без неї) намагатися прокотити кульку до фінішу. Завдання – зробити це плавно, одним довгим видихом або кількома короткими, не торкаючись кульки руками. Можна влаштувати змагання: хто далі прокотить кульку за один подих, або хто швидше пройде всю доріжку.

Варіанти ускладнення:

- додати повороти, «місточки»;

- змінити силу видиху, щоб кулька не вилетіла з доріжки.

Дидактична гра «Квіти»

Мета гри:

закріплювати знання дітей про квіти (назви, кольори, частини квітки); формувати вміння розрізняти кольори, відтінки, форми; розвивати дрібну моторику рук, координацію рухів; розвивати логічне мислення, увагу, пам'ять; виховувати естетичний смак і бережливе ставлення до природи.

Матеріали:

ємності з кульками Орбіз різного кольору, шаблони квітів (на папері або в пластикових формах), предметні картинки із зображенням різних квітів.

Хід гри:

діти отримують шаблон квітки (наприклад, тюльпан, ромашка, мак). Педагог демонструє, як заповнювати пелюстки відповідними кольорами кульок, залежно від зразка або за фантазією. Діти викладають кульки на шаблон відповідно до завдання.

Варіанти ускладнень:

- гра з лічбою, наприклад «Поклади по 3 кульки на кожну пелюстку»;
- групування за кольором, наприклад: «Виклади квітку тільки з червоних кульок».

Наприкінці гри варто обговорити з дітьми, які квіти утворилися, які кольори використано. Запропонувати дітям описати свою квітку, придумати їй назву або розповідь про неї.

Сенсорна коробка з кульками «Орбіз» - це багатофункціональна коробка-помічниця для занять з дітьми з особливими освітніми потребами.

Це лише частина ігор на розвиток дрібної моторики і зв'язного мовлення. Кожен творчий педагог може доповнити список корекційних ігор, добираючи ігри відповідно до індивідуальних потреб та інтересів дитини.

Цікавими для використання у корекційно-розвитковій роботі з дітьми є **синельні дритики і конструктор «Банчемс»**.

Синельний дріт - це скручений гнучкий подвійний дріт, обмотаний синтетичним ворсом. З дротом легко і приємно працювати □ він легко гнеться, тримає форму, відмінно кріпиться до більшості поверхонь, з синельного дроту можна робити різноманітних гусениць, жуків, павуків та інше. Пухнастий дріт є ефективним інструментом у розвитку дрібної моторики в дітей дошкільного віку.

Конструктор «Банчемс» – це пластикові кульки-реп'яшки з безліччю щетинок, які легко кріпляться один до одного. І синельний дріт, і конструктор «Банчемс» можна застосовувати як в процесі навчання, так і в процесі розвитку творчих здібностей. До того ж, створені вироби можна розбирати і наступного разу робити інші.

Синельний дріт та конструктор «Банчемс» розвивають тактильно-кінетичну чутливість і дрібну моторику, знімають м'язову напругу, стабілізують емоційний стан, поглинають негативну енергію, розвивають творчі здібності.

До вашої уваги деякі ігри з синельним дротом і конструктором «Банчемс».

Дидактичні логопедичні ігри з конструктором Банчемс

Гра «Чарівні кульки-звуки»

Мета:

автоматизація певного звуку (наприклад, звуку «ш») у словах, розвиток дрібної моторики, уваги.

Хід гри:

дитині пропонують знайти серед кульок Банчемс кульки певного кольору (наприклад, червоні – «чарівні шиплячі»). Із цих кульок дитина створює фігуру (наприклад, шапку, шишку, шашку), у назви якої «живе»

звук «ш». При називанні кожного предмета акцентуємо увагу на вимові певного звука («ш»).

Ускладнення:

- запропонувати дитині скласти речення з цими словами.

Гра «Склади слово – створи фігуру»

Мета:

розвиток фонематичного слуху та лексичного запасу у дітей.

Хід гри:

педагог називає звук (наприклад, звук «р»). Дитині пропонується дібрати слова на цей звук (наприклад, рак, риба, робот). Дитина вибирає одне слово і з конструктора Банчемс створює відповідну фігурку.

Ускладнення:

- запропонувати дитині скласти розповідь про певну фігуру з 2-3 речень.

Гра «Хто це? Що це?»

Мета:

розвиток зв'язного мовлення, вправлення у складанні граматичних конструкцій.

Хід гри:

запропонувати дитині скласти будь-яку фігуру з конструктора (наприклад, тварину, певний предмет, фантастичного героя). Інші діти мають відгадати, що або хто це, ставлячи запитання.

Ускладнення:

- запропонувати дитині скласти коротеньку розповідь про створену ним фігуру.

Гра «Кольорова мова»

Мета:

автоматизація звуків, закріплення вивчених лексичних тем.

Хід гри:

на початку гри розповісти дітям, що кожен колір конструктора Банчемс позначає окрему категорію предметів: наприклад, синій – тварини, зелений – рослини, жовтий – їжа. Запропонувати дитині обрати

кульки певного кольору, створити з них фігуру, назвати її. Дитині ставиться завдання: правильно вжити слово у реченні, розповісти іншим дітям, що відомо про той чи інший предмет.

Гра «Проклади доріжку»

Мета:

розвивати у дітей сенсорно-моторну координацію, просторове орієнтування; знайомити дитину з видами ліній, розвивати окомір, посидючість.

Хід гри:

запропонувати дитині за допомогою наміченої траєкторії (з використанням кульок Банчемо) провести кішечку до молочка або собачку в будку.

Дидактичні ігри з синельними дротиками

«Пальчики вітаються»

Мета:

познайомити дитину з назвою пальчиків. Розвивати мовлення дітей, дрібну моторику пальців рук, координацію рухів.

Хід гри:

шляхом намотування «райдужних черв'ячків» на пальчики потрібно провести вправи для корекції дрібної моторики без мовленнєвого супроводу або з віршованим супроводом.

«Кольоровий ланцюжок»

Мета:

закріплювати знання та назви кольорів, розвивати дрібну моторику рук.

Хід гри:

дитині пропонується створити ланцюжок із дротиків за зразком (наприклад, червоний-жовтий-синій).

Можна ускладнити гру:

- додати рахунок. Наприклад, 2 червоних дротика, 1 синій тощо.

«Фігури з дротиків»

Мета:

ознайомлення дітей з геометричними фігурами, вивчення їх назв. Розвиток дрібної моторики, мислення, уваги, пам'яті.

Хід гри:

запропонувати дитині викласти з дротиків певну геометричну фігуру (трикутник, квадрат, коло тощо). Можна ускладнити гру: запропонувати дитині порівняти 2 фігури.

«Абетка з дротиків»

Мета:

вивчення та закріплення назв літер української абетки. Розвиток мовлення дітей, пам'яті, мислення, уваги.

Хід гри:

запропонувати дітям сформувати літери з дротиків. Можна ускладнити гру: дібрати ім'я на ту чи іншу літеру, або назвати слово з певної лексичної теми.

«Квітковий сад»

Мета:

розвивати мовлення дітей; фантазію, мислення, уяву.

Хід гри:

дітям пропонується створити квіти з дротиків. Діти описують їх (назва, колір, форма, запах).

Ускладнення:

- діти вигадують історію або загадку про квітку.

«Кольоровий лабіринт»

Мета:

розвивати в дітей увагу та логічне мислення.

Хід гри:

дітям пропонують викласти «доріжку» з дротиків за певним кольоровим порядком.

Під час вивчення лексичних тем синельний дріт можна використовувати для конструювання з дитиною по силуету, за зразком чи уявою (транспорт, птахів, тварин і т. д.), пізніше варто запропонувати

дитині назвати предмет, його призначення, можливо запропонувати звуконаслідування.

Під час навчання грамоти й письма, потрібно допомогти дитині запам'ятати графічний образ букви, запропонувати змайструвати букву з синельного дроту або конструктора. Такі вправи сприяють не тільки засвоєнню графічного образу досліджуваних букв, але й розвитку тактильного сприйняття.

Таким чином, використання гідрогелевих кульок «Орбіз», синельного дроту, конструктора «Банчемс» в логопедичній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти доводить свою ефективність як засіб сенсорної стимуляції, розвитку дрібної моторики, координації рухів і мовленнєвої активності. А поєднання нетрадиційних матеріалів з ігровими прийомами дозволяє максимально адаптувати заняття до індивідуальних потреб дітей, сприяє підвищенню мотивації дітей до занять, урізноманітнює освітній процес, створює позитивне емоційне тло, що є важливою умовою успішної корекційної-розвиткової діяльності.

ДЖЕРЕЛА:

- Ерошкіна Ю.В. Орбіз Краш в роботі з дітьми з ООП. /Дошкільна освіта. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<https://vseosvita.ua/library/orbiz-krash-v-roboti-z-ditmy-z-oop-747810.html>

- Новікова І.В. Чарівні перетворення синельного дроту – всебічний розвиток дошкільника. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/carivni-peretvorennia-sinel'nogo-drotu-vsebicnij-rozvitok-doskilnika-201161.html>
- Овдієнко Н.В. Методичні рекомендації «Арт-техніка «Орбіз-краш». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/metodicni-rekomendacia-art-tehnika-orbiz-kras-254809.html>
- Розвиваючий конструктор –липучка Банчемс . [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sameto.com.ua/rozvivajuchij-konstruktor-lipuchka-bunchems-banchems/p-490196.html>

Ірина СТАХМІЧ,
музичний керівник
КЗ «ДНЗ №36 ВМР»

Конспект заняття з музичного виховання (середній дошкільний вік, 5-й рік життя)

«КРАЇНА БАРВИСТОЇ МУЗИКИ»

Заняття з музичного виховання відіграють важливу роль у всебічному розвитку дитини. Сприяють розкриттю творчого потенціалу, формують естетичний смак, збагачують емоційний світ та є потужним інструментом для розвитку пам'яті, уваги, логічного мислення та, зокрема, музичного слуху.

Тип заняття:

тематичне

Мета:

- ознайомлювати дітей з елементарними основами музичної грамоти: скрипковий ключ, нотний стан, назви нот;

- вчити усвідомлено висловлюватись та давати різні визначення про характер музики;
- вчити дітей співати з супроводом (фонограмою), виконуючи елементарні рухи;
- вчити грати на шумових інструментах, виготовлених за методом Карла Орфа
- (по одному або невеликими групами);
- навчати основ оздоровчого дихання, що сприятиме поліпшенню фізичного, психічного та духовного здоров'я дошкільників (аромотерапія);
- розвивати почуття музичного ритму, вміння супроводжувати музично-рухові етюди ігрового характеру виразною мімікою та пантомімою;
- формувати у дітей чітку дикцію та виразне мовлення;
- виховувати естетичний смак, виконавську культуру, любов до співу і музики загалом.

Декорації:

брама-хмара (арка); музична студія Домісолька; ширма-фланелеграф з зображенням нотного стану і нот; магнітна дошка; столи.

Реквізит:

парасольки; бейджики хмаринки-трансформери з кольоровими нотами всередині; кольорові повітряні кульки (наповнені гелієм) для кожної дитини; скрипкові ключі з різнокольоровими нотами; різнокольорові фоаміранові квіти з наповненням лаванди і хмелю; музичні інструменти виготовлені за методом Карла Орфа (*шурхотунчики, маракаси з горішків, маракаси з пакетів, маракаси з кришок, ксилофон горішковий, ксилофон з пластикових кришок, маракаси звірята, дзвіночки-пташки, дзвіночки кольорові*), хмари; мнемотабліця; картки для слухання з роздатковим матеріалом.

Музичний матеріал:

музична мовленнєво-рухова вправа «Усім привіт», автор слів І. Стахміч, муз. В. Лисенко; музично-ритмічна вправа «Повітряні кульки», муз. І. Стахміч; артикуляційна вправа «Тиша»; пісня «Музична країна» сл. і муз. В. Лисенко; танок «Кольорові парасольки» сл. і муз. Н. Май; віршики-потішки про кольорові ноти, автор слів І. Стахміч; шумовий оркестр «Звуки природи»; дихальна гімнастика «Квіти», (аромотерапія).

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Діти під музичний супровід заходять до музичної зали, стають півколом

Вихователь. Діти, послухайте, чарівна музика лунає,
До нас у гості хтось поспішає.

Під музику до зали заходить Домісолька (керівник музичний)

Дитина.
Добрий день, шановна пані,
Раді вас вітати.
Дружньо хочемо запитати:
Діти (разом). Хто ви, як вас звати?
Домісолька. Добрий день в ранковий час,
Рада бачити всіх вас.
Фея я музична,
Весела, фантастична.
В країні Барвистої музики студію маю,
Дітей музиці навчаю.
На заняттях вчу співати,
І на інструментах грати.
Ось вітаюсь з вами я,
Домісолька моє ім'я.

Вихователь. Домісолька, і ми з задоволенням з тобою і один з одним привітаємось.

МУЗИЧНА МОВЛЕННЄВО-РУХОВА ВПРАВА «УСІМ ПРИВІТ!», АВТОР СЛІВ І. СТАХМІЧ

1. Праву ручку піднімай

(діти підносять вгору праву руку, виконують «ліхтарики»)

І долонькою махай

(діти махають долонькою правої руки).

Привітай цілий світ

(діти «кружляють» навколо себе, витягнувши руки в сторони),

Заспівай усім привіт

(діти стискають долоньку в кулачок, показують «клас!»)

Ручки вгору піднімай

(діти підносять вгору обидві руки),

І долоньками махай

(діти махають обома долоньками рук).

Привітай цілий світ

(діти «кружляють» навколо себе, витягнувши руки в сторони),

Заспівай усім привіт

(діти стискають долоньку в кулачок, показують «клас!»)

Програш:

(діти під час програшу плещуть в долоні)

2. Ліву ручку піднімай

(діти підносять вгору ліву руку, виконують «ліхтарики»),

Привітай цілий світ

(діти махають долонькою лівої руки),

Заспівай усім привіт

(діти «кружляють» навколо себе, витягнувши руки в сторони)!

Ручки вгору піднімай

(діти підносять вгору обидві руки),

І долоньками махай

(діти махають обома долоньями рук).

Привітай цілий світ

(діти «кружляють» навколо себе, витягнувши руки в сторони)

Заспівай усім привіт

(діти стискають долоньку в кулачок, показують «Клас!»)!

Домісолька. Сьогодні в країні Барвистої музики день відкритих дверей. Я люб'язно запрошую вас у гості і кожному дарую чарівну хмаринку, яка вас невдовзі здивує і чари подарує.

Під музику Домісолька і вихователь прикріплюють на одяг кожній дитині бейджик хмаринку-трансформер.

Вихователь. Домісолько, а що на нас чекає в країні Барвистої музики?

Домісолька. Розповім з задоволенням вам, а допоможуть мені мої помічники - музичні інструменти.

Домісолька розповідає і одночасно озвучує за допомогою музичних інструментів.

«ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ІМПРОВІЗАЦІЯ», АВТОР СЛІВ І. СТАХМІЧ

Домісолька.

В країні Барвистої музики завжди шум і гам, *(клавеси)*,

Бо мешканці незвичні живуть там.

Мелодія флейти ніжно лунає, *(сопілочка)*

Над світом музики вона пролітає.

Барабани ритми відбивають, *(барабан)*

Вітри на сопілках в полечку грають. *(дме в порожню пляшку)*

Там співи і сміх музика радує усіх, *(шурхотунчики)*

Ця країна загадкова, незвичайна і казкова. *(трикутник)*

Хто до неї потрапляє,

Вправно музику вивчає. *(металофон)*

В країні Барвистої музики друзів багато, *(телескопічні труби)*

Кожен день там гучне свято,

Танцюють, співають, на інструментах грають, *(дзвіночки)*

Тож музичні пригоди на вас всіх чекають.

Вихователь. Як цікаво! Дякуємо, Домісолько, за запрошення?

Домісолька. А щоб потрапити в країну Барвистої музики, маю для вас подарунки, кольорові кульки з візерунком. Вони вміють літати, запрошують з ними мандрувати.

Домісолька роздає дітям повітряні кульки, з якими вони виконують музично-ритмічні рухи.

МУЗИЧНО-РИТМІЧНА ВПРАВА «КОЛЬОРОВІ КУЛЬКИ»

фото І.

Вихователь. Доріжка нас привела до чарівної брами-хмари через яку нам потрібно пройти.

Діти під музику проходять через браму і шикуються в три ряди один за одним.

Домісолька.

Музична країна нас зустрічає,
Талановитих дітей вона радо вітає.
Тут є площа – просто диво!
А довкола так красиво.
Ви навколо озирніться,
І на себе подивіться.
Незвичайна брама-хмара кольори подарувала,
І завдання не просте для вас усіх приготувала.
За краплинку ви візьміться,

Що станеться – подивіться.

Діти витягують з бейджика хмаринки-трансформера кольорову ноту.

По кольору ноток в команди зберіться,
До столиків швидше ідіть, не баріться.
Свої пазли починайте складати,
Що або хто зображений на них спробуйте відгадати?

Діти сідають за столи, на яких стоять скрипкові ключі з кольоровими нотами (червона, синя, жовта) відповідно кольору нот на їхніх бейджиках.

Діти складають пазли з відповідними зображеннями (фортепіано, оркестр, композитор В. А. Моцарт)

Домісолька. Давайте поглянемо, що у вас вийшло. Розпочнемо з ноток жовтого кольору.

(Відповіді дітей: на малюнку зображений музичний інструмент, який називається – фортепіано)

Домісолька. А тепер нам розкажуть нотки синього кольору. *(Відповіді дітей: на малюнку зображені музичні інструменти)*

Домісолька. Правильно. Діти, коли музичний твір виконує одночасно багато музичних інструментів цей ансамбль називають - оркестром.

Домісолька. І нарешті запитаємо у ноток червоного кольору, хто у них зображений на малюнку? *(Відповіді дітей: на малюнку зображений композитор Вольфганг Амадей Моцарт)*

Домісолька. Молодці. Ми з вами не дарма сьогодні згадали відомого композитора

В. А. Моцарта. Я пропоную послухати відомі Вам його музичні твори, викласти на картку відповідні малюнки, які характеризують зміст прослуханого твору, сказати назву твору і розповісти, які почуття викликала у вас музика.

По черзі звучать фрагменти музичних творів. Діти виконують завдання.

ЗВУЧИТЬ МУЗИЧНИЙ ТВІР

«ДЗВІНОЧКИ ДЗВЕНЯТЬ», В. А. МОЦАРТ

Домісолька. Який музичний твір зараз прозвучав? *(Відповіді дітей)*

Домісолька. Який характер має цей музичний твір? *(Відповіді дітей), (грайливий, радісний, ніжний, тендітний, веселий)*

Домісолька. Твір виконував один інструмент чи багато? Якщо один, то назвіть його назву? *(Відповіді дітей)*

ЗВУЧИТЬ СОНАТА «ФАНТАЗІЯ», В. А. МОЦАРТ

Домісолька. Як називається музичний твір, який щойно звучав? *(Відповіді дітей)*

Домісолька. А який настрій цього твору? Який темп? *(Відповіді дітей)*

Домісолька. Твір виконував один інструмент чи багато? *(Відповіді дітей), (оркестр)*

Домісолька. Діти, хто хоче розповісти про цього композитора за допомогою мнемотаблиці?

МНЕМОТАБЛИЦЯ

Музичні твори, які ми сьогодні прослухали написав Волфганг Амадей Моцарт. Відомий композитор і музикант. Народився у родині музикантів. Його батько грав на скрипці і органі. З 4 років маленький Моцарт вже почав створювати музику. Написав багато музичних творів, які слухають і дорослі і діти.

Домісолька. А ще завдяки феноменальному обдаруванню В. Моцарта називали «Музичним дивом» XVIII ст..

Домісолька. Діти, я запрошую Вас до музичної студії (звучить музика, діти підходять).

Ось погляньте на незвичну

Студію Музичну!

Де я радо зустрічаю,

Музичним наукам навчаю.

Діти підходять до ширми з зображенням нотного стану і нот.

Зовсім поруч - гарний дім,

Весело живуть у нім Сім панянок – чарівниць –

Сім дотепних жартівниць.

«ВІРШИКИ-ПОТІШКИ ПРО КОЛЬОРОВІ НОТИ»

фото 2.

Домісолька.

Чути їх аж звідсіля,

Кожна має з них ім`я:

До, Ре, Мі, Фа, Соль, Ля, Сі –

Наче я згадала всіх.

Ось подивіться, які гарні вони, на нотному стані співають пісні.

ДІТИ ВИКОНУЮТЬ ПІСНЮ

«МУЗИЧНА КРАЇНА», МУЗ. В. ЛИСЕНКА

фото 3.

Домісолька. А як ви гадаєте, діти, що могло б статися, якби раптом в усьому світі зникла музика? *(Відповіді дітей)*

Діти, давайте прислухаємось до інших звуків.

АРТИКУЛЯЦІЙНА ВПРАВА «ТИША»

У залі у нашому тиша,

А десь хтось шкребеться – це миша. *(діти шкрябають пальцями по підлозі)*

Прислухайтесь кожен –

Ще й чути: день-дзень.

То пісеньку муха співає весь день. *(промовляють «дз-дз-дз...»)*

На вулиці чуємо гомін машин. *(промовляють «др-др-др...»)*

Бо звук у мотора є. *(промовляють «р-р-р...»)*

Звук є у шин. *(промовляють «ш-ш-ш...»)*

Свій звук є у річки, є він у струмка –

У кожного пісня існує своя.

Звучить музика природи, спів пташок.

Вихователь. Послухайте музику навкруг,

Вона є скрізь в самій природі,

Чарує нас і при нагоді

Дарує радість кожен звук.

Діти під музику шикуються у лінію. До зали під музику заходить
Природа з кошиком, в якому лежать музичні інструменти.

Природа.

Добрий день, шановні діти

Рада я вас тут зустріти.

Настрій чудовий у всіх?

Хай же панує радість і сміх.

Звучать в запису шумові звуки.

Домісолька. Діти, чуєте якісь звуки,

Чи то шурхіт, чи то стукіт?

Що це там торохтить?

Чи дзвенить, чи шарудить?

Як гадаєте, ви, діти,

Що там може так дзвеніти?

Діти. Музичні інструменти.

Природа. Прийшла я вас не тільки привітати,

А інструменти шумові подарувати.

Нехай Домісолька навчить вас на них грати.

фото 4.

Природа передає кошик Домісольці.

Вихователь.

Справді край тут надзвичайний.

Всі співають тут і грають,

Тож і ми часу не гаємо,

Інструменти розбираємо!

Діти обирають, за бажанням, музичні шумові інструменти – дзвіночки, шурхотунчики, маракаси, ксилофони,

Домісолька. Пропоную озвучити маленьку казочку.

КАЗКА-ШУМІВКА «РАНОК В ЛІСІ»

Природа читає казку, діти озвучують її на шумових інструментах.

фото 5.

Вихователь. Домісолька, діти втомились, відпочити настав час.

Домісолька виносить на середину зали галявину з квітами.

Природа. Погляньте, на галявині чарівній ми з вами опинились, розпустились яскраві квіти для вас!

Аромат ви їх вдихайте,

Силу собі повертайте.

А мені вже час поспішати,

До друзів вирушати.

Незвичайні, музичні інструменти собі залишіть,

І обов'язково на них грайте, імпровізуйте і творіть.

Природа виходить із зали. Діти сідають на підлогу, де розташовані різнокольорові квіти, серединки яких наповнені лавандою і хмелем.

ДИХАЛЬНА ГІМНАСТИКА «КВІТИ» ПІД МУЗИКУ Е. ГРІГА «РАНОК» (АРОМОТЕРАПІЯ)

Опис: Діти вдихають через ніс аромат квітки, роблять довгий видих ротом з промовлянням звуку «О». Діти вдихають через ніс аромат квітки, роблять довгий видих ротом з промовлянням звуку «У». Діти вдихають через ніс аромат квітки, роблять довгий видих ротом з промовлянням звуку «А».

фото 6.

Звучить звук грому, діти кладуть квіти на галявину, складають руки над головою,

«дах будиночка» немов ховаючись від дощу.

Домісолька.

Не лякайтесь, діти, гарна мить !

Це лише дощ шумить.

З неба падають краплинки,

Це краплинки-веселинки.

Та нас дощик не лякає,

Парасольки гарні маєм!

Домісолька роздає атрибути до танцю дітям.

ТАНОК «КОЛЬОРОВІ ПАРАСОЛЬКИ» СЛ. І МУЗ. Н.МАЙ

фото 7.

Домісолька.

В країні Барвистої музики,

Ви слухали, співали,

Грали, танцювали.

Думали і говорили,

Фантазували і творили.

Я за це з радістю вам

По гостинцю всім роздам!

Домісолька роздає подарунки дітям і гостям (фортепіано з цукеркою, виготовлене з фоамірану).

Вихователь.

За хвилиною хвилина

Пробігає швидко час.

Вже прощатись ми повинні,

Але стрінемось не раз.

Домісолька. До побачення, малята!
Музичний світ не забувайте!
Буде час – то завітайте!

Діти під музику виходять із зали

 ВІДЕО ДО ЗАНЯТТЯ МОЖНА ПЕРЕГЛЯНУТИ ЗА QR-КОДОМ

МУЗИЧНА МОВЛЕННЄВО-РУХОВА ВПРАВА «УСІМ ПРИВІТ!»

МУЗИЧНО-РИТМІЧНА ВПРАВА «КОЛЬОРОВІ КУЛЬКИ»

ВІРШИКИ-ПОТІШКИ ПРО «КОЛЬОРОВІ НОТИ»

КАЗКА-ШУМІВКА «РАНОК В ЛІСІ»

Юлія ВОЗНЯК,
вихователь
КЗ «ДНЗ №51 ВМР»

Театр на парасольці

Інтегроване заняття з театралізованої діяльності з пріоритетом сенсорного розвитку для дітей раннього віку «Пригоди в зимовому лісі»

Театралізована діяльність на парасольці – це інноваційний підхід, який поєднує творчість, інтерактивність та розвиток дрібної моторики. Театр на парасольці одразу привертає увагу дітей, адже це нестандартний сценічний простір – парасолька стає мініатюрною сценою, що відкриває нові можливості для гри, казкових сюжетів та експериментів. Парасольку можна легко переносити, змінювати декорації, адаптувати до різних сюжетів та тем. Фетр, з якого виготовляються всі декорації, додає сенсорного досвіду, робить виставу більш реалістичною та сприяє розвитку тактильного сприйняття. Учасники театралізованого дійства можуть самостійно рухати фігурки, змінювати елементи декорацій, що сприяє розвитку креативності. Незвичайний формат театру стимулює дітей придумувати власні історії, проявляти фантазію та імпровізувати.

Мета:

познайомити з театром на парасольці; збагачувати досвід дітей різноманітними сенсорними враженнями; продовжувати вчити групувати предмети за заданими сенсорними ознаками. Вчити добирати предмети за величиною (великий-маленький, низький-високий) та кольором. Поповнити словник назвами об'єктів та явищ природи. Розвивати цілісне сприйняття природи у гармонійному поєднанні пізнавальних, естетичних, практичних мотивів взаємодії з нею. Розвивати дрібну моторику рук за допомогою пальчикових ігор. Мотивувати до емоційного відгуку на театралізоване дійство.

Матеріал:

- **демонстраційний:** парасолька, прикрашена фетровими героями: мама мишка, двоє мишенят, вовк, два зайчики, лисичка та декорації з фетру із зображенням зимового лісу; велика корзинка; сенсорна доріжка: різнокольорові кружечки з фетру, розміщені на доріжці;
- **роздатковий:** зернятка: 5 великих зернят і великий мішечок та 5 маленьких зернят і малий мішечок; різнокольоровий м'яч і таких же кольорів помпони (по 5 шт. кожного кольору); 5 великих морквинок і 5 малих морквинок, 6 смайликів з різними емоціями; мишенята на пальчики, (по 2 шт. для кожної дитини).

Хід заняття

Привітання в колі:

Доброго ранку, доброго дня!

Хай плещуть долоньки,

тупають ніжки,

працюють голівки,

сяють усмішки.

Доброго ранку, доброго дня,

бажаєте ви, бажаю вам я!

Вихователь: діти, подивіться, у мене є чарівна парасолька! А під нею завжди ховаються казки. Давайте дізнаємось, яка сьогодні тут казка? Парасолька відкривається - казка починається!

✓ Вихователь відкриває парасольку, а з-під неї висипаються білі снігові кулі.

Вихователь: подивіться, скільки сніжку насипала парасолька. Давайте ми його позбираємо.

Діти збирають сніжки у кошик. (фото 1)

Після того, як діти позбирали сніжки, вихователь пропонує їм сісти півколом біля парасольки.

фото 1

Вихователь: сідайте, діти, зручно і слухайте казку.

Одного морозного зимового дня у маленькій мишачій норі прокинулись мама мишка і двоє маленьких сіреньких мишенят. (фото 2)

фото 2

Маленькі мишенята з нірки виглядають, лапки виставляють і пищать собі: «Пі-пі-пі, пі-пі-пі». Як пищать мишенята? (Відповіді дітей).

Мабуть, зголодніли мишенята, треба мамі мишці їх погодувати! Побігла мама мишка зернята шукати. Довго бігала, шукала. Врешті-решт зернята знайшла. Але вони усі розсипалися. А давайте, діти, допоможемо зернятка позбирати.

Дидактична гра «Збери зернятка»

Вихователь зауважує, що одне мишеня маленьке й потребує дрібних зернят, а інше – велике, тому їсть тільки великі зернятка. Тому потрібно покласти маленькі у менший мішечок, а великі – у більший. Діти навчаються розрізняти величину предметів, тренують увагу, координацію рухів і навички сортування.

Усі разом радіють, що мишенята отримали свої запаси на зиму!

(фото 3)

фото 3

Вихователь: як чудово! Ми швидко позбирали всі зернятка!
Зернятка дуже смачні, до вподоби мишенятам вони! А ще мама мишка навчила мене грати у пальчикову гру. Зараз я її покажу і вас також навчу.

Пальчикова гра «Мишка зернятко знайшла»

Гра супроводжується рухами пальців рук, що імітують дії мишки та процес приготування пиріжків. Вихователь промовляє слова вірша та показує відповідні рухи, а діти повторюють за нею.

Мишка зернятко знайшла

(торкаємося великим і вказівним пальцями, ніби піднімаємо маленьке зернятко).

І на млин віднесла,

(двома пальчиками (вказівним і середнім) «біжимо» по долоньці іншої руки, імітуючи біг мишки).

Намолотила там муки

(обертаємо долонями одна об одну, наче перемелюємо зерно на борошно).

І спекла всім пиріжки:

(долоньками плескаємо, ніби ліпимо тісто).

Мишенятку з капустою,

(загинаємо один пальчик на руці).

Мишенятку з грибами,

(загинаємо наступний пальчик).

Мишенятку з морквою,

(загинаємо ще один).

Мишенятку з картоплею,

(загинаємо останній пальчик).

Для великого товстуну -

(показуємо великий пальчик).

І з капустою,

(загинаємо один пальчик).

І з грибами,

(загинаємо наступний).

І з морквою,

(загинаємо ще один).

І з картоплею.

(загинаємо останні).

Ось так!

(плескаємо в долоньки й радіємо смачним пиріжкам)

Вихователь: сідайте зручненько, послухайте, що було далі.

Одне мишенятко сіло, їсти зернятко не схотіло, не бажає навіть гратись, бігати і розважатись! «Ой, як же холодно!» – здригнулося і друге мишенятко. І тоді мама мишка і каже: (вихователька бере маму мишку в руку і говорить від її імені) – «А чи знаєте, мої маленькі, що у зимовому лісі живуть звірята, яким теж холодно і потрібно щось їсти? Їм потрібна допомога. Допоможете їм, малята? (Відповідь дітей). А в дорогу я вам дам кошик з гостинцями для звірят. І дорогу вам покажу. Он стежечка вузьенька, але будьте уважні, ступайте лише по синіх кружечках, так не заблукаєте. Щасливої дороги!

Вихователь: ходімо, діти!

Сенсорна доріжка з кольоровими кружечками

фото 4

Вихователь: по доріжці ми йдемо, туп-туп-туп, і кого ж ми зустрінемо тут? (вихователь відкриває одну із частин парасольки). Подивіться, діти, як тут гарно! Ми з вами потрапили до зимового лісу.

В лісі ростуть дерева (вихователь звертає увагу дітей на ялинку).

Запитання до дітей:

- Як називається це дерево? (Ялинка).
- Скільки ялинок? (ялинок багато)
- Ялинки якого кольору? (зеленого)
- Ось ця ялинка яка за висотою? (висока), а ця ? (низька).
- (Вихователь звертає увагу на вовка, який ховається за ялинкою).
- А хто це там за ялинкою ховається? (Відповіді дітей - вовк).
- Вовчик чомусь сумний? Тому що свій м'ячик загубив, а він дуже любить ним гратися. Давайте ми подаруємо йому новий м'яч, який нам із собою дала мама мишка у кошику. Пропоную його ще й прикрасити кольоровими помпонами. (фото 5 і 6).

Гра «Прикрасимо м'ячик»

Для зручності вихователь тримає м'яч у руках, щоб діти могли вільно до нього підходити і кріпити помпони. Поруч розкласти різнокольорові помпони. Дітям пропонується прикрашати м'яч за власним бажанням, обираючи кольори, які їм подобаються. Під час гри діти можуть описувати кольори, обговорювати свої вибори, формувати прості речення. Запитати у дітей, які кольори вони обрали, чому саме такі кольори їм сподобалися. Коли м'яч буде прикрашений, можна його обережно покрутити, щоб оцінити результат.

фото 6

фото 5

Вихователь: ось який гарний м'яч вийшов для вовчика!

Давайте подаруємо йому цей м'ячик.

(Вихователь допомагає дітям повісити м'яч на парасольку).

Ну що, підемо далі по доріжці?

(Діти знову йдуть по сенсорній доріжці та сідають біля парасольки).
Вихователь відкриває наступну частину парасольки.

Запитання до дітей:

Ой, а хто це? (вихователька звертає увагу на зайчиків на парасольці).

(Відповідь дітей)

- Так, це зайчики.
 - Цей зайчик великий чи маленький? А цей зайчик який за величиною?
 - Що вміє робити зайчик? (стрибати)
 - А що любить їсти зайчик? (моркву)
 - Зайчики зголодніли! Вони дуже люблять морквинки. Але великі зайчики їдять великі морквини, а маленькі – маленькі! Давайте допоможемо розкласти всі морквинки по кошиках, які є біля зайчиків, щоб кожен зайчик отримав їжу, яка йому подобається.
- (фото 7-9)

Гра «Морквинки для зайчиків»

Вихователь дістає із кошика морквинки різного розміру. Діти по черзі беруть морквину, визначають її розмір і кладуть у відповідний кошик. Велику морквину – у великий кошик, а маленьку морквину – у маленький кошик. Перевіряємо, чи всі морквини в кошиках відповідного розміру. Обговорюємо, яка морква більша, яка менша, як їх легко розрізнити.

Стимулюється активне використання слів «великий», «маленький», «кошик», «зайчик», «морквинка». Хвалимо дітей за старання.

фото 7

фото 8

фото 9

Вихователь: зайчики дякують вам за смаколики, а нам потрібно рушати далі. (Діти йдуть по сенсорній доріжці та сідають біля парасольки, а вихователь відкриває останню частинку парасольки).

Вихователь: діти, а хто тут живе у лісі? (Відповідь дітей).

Руда лисичка, хвостик пухнастий,
Сидить собі в лісі, все тихо навкруг.
Так холодно в лісі, нікого немає,
Лиш вітер шепоче у старий дуб...

Лисичці-сестричці друзів бракує,
Їй хочеться гратись, вона сумує...
Лисичка мріє про літо,
Про сонячний день.

Вихователь: діти, пропоную вам розважити лисичку. Давайте ми їй смайлики подаруємо, що у кошику маємо. Але спочатку ми розкажемо лисичці про ці смайлики і покажемо емоції, такі як на смайлику. Нехай не сумує!

Гра «Емоції»

Вихователь піднімає картку зі смайликом, а діти повинні відтворити відповідний вираз обличчя. Наприклад: якщо смайлик усміхнений – діти широко усміхаються, якщо сумний – хмурять брови і роблять сумне обличчя. Вихователь просить одну дитину показати емоцію, а інші намагаються її відгадати. Можна розповісти маленьку історію, а діти визначають, яку емоцію тут можна відчуту та показують її.

фото ІО.

Вихователь: і з того часу лисичка не сумувала, бо знала, що посмішка є і сяє яскраво, як сонце ясне. (фото ІІ)

фото ІІ

Вихователь: ось ми і повернулися до нірки, в якій живуть мама мишка та мишенята. Мама мишка дякує вам, діти. Ви добре справилися із завданням і допомогли звірятам, які живуть у зимовому лісі. Мишенята дуже зраділи нашій допомозі, то ж хочуть у веселому таночку з нами затанцювати.

Нейровправа з мишенятами

Вихователь одягає кожній дитині на вказівні пальці лівої і правої руки фетрових мишенят. Ця гра сприяє розвитку координації, ритмічності, уваги, моторики та просторового орієнтування. Вона допомагає дітям синхронізувати рухи з мовленням, активізує роботу мозку.

Разом гралися,

(вказівні пальчики правої і лівої руки разом, один біля одного).

Розбігалися,

(широко розставити руки навпроти одна одної).

Знову разом гралися,

(вказівні пальчики правої і лівої руки разом).

Ховалися,

(закриваючи очі руками, ніби ховаються в нірках).

Стрибали,

(високо підстрибуємо пальчиками, імітуючи веселі мишачі стрибки).

У таночку кружляли,

(руки обертаються навколо себе).

Спати лягали,

(повільно опускаються на коліна, закривають очі, імітуючи сон).

А вранці сонечко зустрічали.

(повільно піднімаються, піднімають руки вгору, потягуються, ніби вітають сонечко).

(Повторюємо гру 2 рази).(фото І2)

фото І2.

Вихователь: цілий день мишенята маму мишку звеселяли. А довгі зимові вечори мишача сімейка проводила в теплій норі, слухаючи казки, які розповідала мудра мама мишка.

Ось і вся наша казка, дров згоріла в'язка.

Дітям щічки зігріла, всіх нас розвеселила!

Казка наша закінчується - парасолька закривається!

(Вихователь закриває усі частини парасольки та пропонує дітям поділитися враженнями.)

Відео інтегрованого заняття

<https://youtu.be/s8z3pj2jTdM?si=Q7HpVrVFhOYkaX3X>

Наталія КРАВЧУК,
вихователь методист
КЗ «ДНЗ №67 ВМР»

Тетяна БОГДАНОВА,
вихователь
КЗ «ДНЗ №67 ВМР»

Ірина ЛІСОВА,
вихователь
КЗ «ДНЗ №67 ВМР»

Інтеграція художньо-мовленнєвої та логіко – математичної діяльності в освітній роботі з дошкільниками

Методичний захід для педагогів закладу дошкільної освіти та закладу загальної середньої освіти, що розкриває тему інтеграції художньо-мовленнєвих та логіко – математичних завдань, які доцільні для використання на заняттях та уроках з дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Розробка містить повний опис завдань, вправ та додаток з інтерактивною презентацією.

Мета:

активізувати знання педагогів з питань інтеграції мовленнєвої та логіко – математичної діяльності; сприяти підвищенню рівня професійної майстерності, ефективній груповій взаємодії; формувати творчий підхід до організації та проведення інтегрованих занять.

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальний
1.	Організаційний блок Вправа «Привітання колезі»	Вихователь-методист Кравчук Н.І.
2.	Інтерактивний блок 2.1. Варіанти інтеграції мовленнєвого логіко-математичного розвитку в процесі роботи із казкою. 2.2. Варіанти інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи з приказками і прислів'ями»	Вихователь-методист Кравчук Н.І. Вихователь Богданова Т.Л.
3.	2.3. Вправа «Варіанти інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із загадками» Підсумковий блок Обмін думками. Вправа «Мікрофон по колу»	Вихователь Лісова І.М.

Обладнання:

екран, відео проектор, мольберти, аудіо колонка, столи, стільці.

Матеріал:

наголівники – капелюхи чорного, білого, червоного, жовтого, синього та зеленого кольорів, відео казки Наталі Забіли «Зайчикова хатка», картки – цифри, площинні зображення героїв казки, лінійки, умовні мірки – площинні зображення моркви та капусти, картки із зображенням предметів для вимірювання ширини килима та предмети: гімнастична палиця, мотузка, крок, лінійка, аркуш паперу; картки для складання задач та прикладів, [онлайн-пазли](#), інтерактивна презентація.

I. Організаційний блок

Модератор: Вітаю усіх учасників методичного івенту. Для початку запрошую створити затишну емоційну атмосферу, привітати одне одного та висловити свої побажання.

Вправа «Привітання колезі»

Модератор: Для гарного настрою розпочнемо зустріч вправою «Весела змійка».

Стоячи у колі ведучий починає рухатися по колу за годинниковою стрілкою, обходячи/оббігаючи учасників змійкою. При цьому він торкається кожного третього/четвертого учасника, і той, кого він торкнеться стає попереду і рухається по колу. Змійка рухається до тих пір, поки всі учасники не опиняться у новому колі.

Вправа «Змійка»

Модератор: Дякую всім за активність. Бачу, що всі зарядилися позитивною енергією і готові працювати.

Дитинство – це період бурхливого розвитку: розумового і фізичного. Саме ми: педагоги - дошкільники, вчителі та члени родин наших вихованців та учнів є своєрідними каталізаторами розвитку дітей. У роботі з сучасними дітьми дорослі вдаються до ефективного поєднання традиційних і нетрадиційних засобів, форм

роботи, методів, прийомів. Отже, спробуємо ввести в освітній процес нові цікавинки, які можна використовувати і для старших дошкільників, і для учнів початкових класів.

світня робота з дітьми у ЗДО та навчання у ЗЗСО зазвичай здійснюється за певними освітніми напрямками (ЗДО) та освітніми галузями (ЗЗСО). Проте це формує в дітей переважно фрагментарні уявлення стосовно багатьох предметів, явищ тощо. Саме тому сучасна освіта наголошує на необхідності інтеграції знань, об'єднання понять за темами. Це забезпечує комплексне вивчення теми та одночасну реалізацію завдань із різних напрямів та галузей державних стандартів дошкільної та початкової освіти. Так Державний стандарт початкової освіти передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі з переважанням ігрових методів у 1-2 класах. Сьогодні спробуємо інтегрувати логіко-математичні та мовленнєві завдання.

Говорячи про інтеграцію логіко-математичних та мовленнєвих завдань, акцентуємо увагу саме на роботі з творами дитячої художньої літератури. Адже художнє слово захоплює дитину милозвучністю, казковими сюжетами, римованими рядками, динамічністю, внутрішнім, смисловим змістом. Діти у сприйманні художнього твору поступово навчаються приставати на позицію героя, подумки йому сприймати, радіти його успіхам та сумувати над невдачами. Саме це є вихідним положенням стосовно вибору художнього слова як одного з основних засобів для роботи з дітьми. Особливий інтерес для інтеграції логіко-математичного та мовленнєвого розвитку становлять казки, вірші, прислів'я, приказки, загадки, адже саме в них сконцентровано мудрість народу.

Перлинкою, яка варта уваги у роботі зі старшими дошкільниками та молодшими школярами є метод «Шість капелюхів». «Шість капелюхів мислення» – це система, яка дає змогу структурувати і зробити набагато ефективнішою будь-яку

розумову діяльність. Спроектував її британський психолог і письменник, експерт у сфері творчого мислення Едвард де Бono.

Розподіл режимів мислення на шість напрямів та вибір потрібного підходу в певній ситуації забезпечує результативність методу. Бono метафорично назвав їх кольоровими капелюхами:

- ✓ синій – керування – упорядковує послідовність капелюхів, пропонує визначити стратегію обговорення, а у кінці зробити висновки;
- ✓ білий – інформація та факти – спрямовує увагу на зміст художнього твору, пояснює незрозумілі слова, поняття;
- ✓ червоний – почуття та емоції – пропонує висловити інтуїтивні реакції учасників на ситуацію, естетичну оцінку;
- ✓ чорний – критична оцінка – шукає негативні сторони, застерігає від невдач, реалістично оцінює ситуацію;
- ✓ жовтий – оптимістичність – шукає переваги, цінності, гармонію, висловлює оптимістичні очікування;
- ✓ зелений – творчість – спонукає мислити не за шаблоном, генерує нові ідеї та провокативні рішення, досліджує.

Кожен учасник або група учасників у процесі обговорення проблеми «надягає» капелюх певного кольору і мислить так, як «потребує» колір капелюха. Першим та останнім надягають синій капелюх, щоб спочатку розробити стратегію, а у кінці – проаналізувати результат та зробити висновки. Другим зазвичай йде білий, аби учасники ознайомилися з інформацією. Проте капелюшки можна надягати в будь-якій послідовності. Після чорного капелюха ліпше «надягти» жовтий, щоб урівноважити думки дітей і не дати концентрувати увагу на негативі. Проте, іноді корисно після чорного «надягти» зелений – одразу шукати творчі рішення негативних аспектів.

Застосовуючи метод «Шести капелюхів», пропоную проаналізувати казку Наталі Забіли «Зайчикова хатка».

Чому саме казку?

Казка створена з метою передачі етнокультурного спадку майбутньому поколінню. Казка подає дитині перші відомості про навколишній світ, розмаїття його форм, принципи існування в довкіллі. В. О. Сухомлинський називав казку животворним джерелом дитячого мислення, благородних почуттів і прагнень. На

його думку, естетичні, моральні та інтелектуальні почуття, які народжуються в душі дитини під враженням від казкових образів, стимулюють потік думки, який пробуджує до активної діяльності мозок, зв'язує повнокровними нитками живі острівці мислення.

Відео казки Наталі Забіли «Зайчикова хатка»

Модератор: Я одягаю синій капелюх – він керує порядком капелюхів. Тому пропоную спочатку коротку бесіду за змістом казки (білий капелюх), потім визначити настрій, риси характеру всіх героїв, висловити своє ставлення до них, розповісти про емоції, які виникли у вас під час перегляду казки (червоний капелюх), критично оцінити їх вчинки, знайти негативні (чорний капелюх) та позитивні (жовтий капелюх) риси казкових героїв, а потім трішки пофантазувати (зелений капелюх).

Отже, білий капелюшок завжди про щось розповідає або про щось запитує. До кого я підйду із капелюхом, той і відповідає на моє запитання.

Запитання:

- ✓ Як називається казка та хто її автор?
- ✓ Хто головні герої казки?
- ✓ Що сталося із Зайцем?
- ✓ У казці є слово «луб'яна хатка». Луб'яна – означає? (зроблена з кори дерев чи із товстих стебел рослин.)
- ✓ Як ви розумієте слово бідолашний, клоччя?
- ✓ Які ще незрозумілі для вас слова траплялися у казці?
- ✓ Якими словами заєць розповідав про своє горе?
- ✓ Хто допомагав зайцю прогнати лисицю?
- ✓ Яку відповідь завжди давала лисиця?
- ✓ Кому вдалося прогнати лисицю? Як саме?

Модератор: Наступне завдання від червоного капелюшка. Він пропонує визначити, який настрій був у казкових героїв? Як про їхні риси характеру сказано у казці?

- Зайчик – бідолашний, малий звір. Колись був веселий.

«Пострибав по лісі зайчик, сірий зайчик-побігачик, сльози річкою ляючи: страшно в лісі уночі!

Вовк, ведмедик і собака відступились в боротьбі...»

- Лисиця - люта злодійка хвостата, розбишака.

«Я хороша! Я не зла! Я з зайчатком не сварилась, по-сусідському жила!..

А сама – мерщій на ганок, та – по східцях, та – у ліс!»

- Вовк гарчить. Вовк злякався.

- Ведмідь - заграмав волохатий. «Як почув ведмідь цю мову – враз сховався у кущі».

- Собака загарчала. «Утекла й собака зразу».

- Півник-молодець, гострий дзьоб, сталеві шпори ще й червоний гребінець. «Ну, за мене не страшися! Сам побачиш,—от ходім!

Вийшли друзі на узлісся, де стояв зайчин дім.

Не злякався півник смілий та на ганок як стрибне. Забирайся, поки ціла! Не дратуй, гляди, мене!»

Модератор: Молодці. Дякую за відповіді. Дуже не терпиться чорному капелюшку, адже він почув, що у казці було щось недобре. Давайте критично проаналізуємо, хто з героїв вчинив недобре.

Заєць: оселився біля лисиці, тобто поблизу небезпеки, не відстоював своє житло, не встановив замок на двері.

Учасники добирають негативні факти про інших героїв казки.

Модератор ставить чорні галочки ліворуч від зображення героя.

Модератор: Добре, друзі, але і жовтому капелюшку не сидиться. Невже всі такі погані? Йому необхідно розповісти, що доброго, правильного зробили наші герої.

Учасники називають позитивні вчинки персонажів, ведучий ставить жовті галочки праворуч від зображення героя. Відтак разом визначають, хто із героїв позитивний, а хто ні.

Модератор: Настала черга і зеленого капелюшка. Його завдання найцікавіше. Нумо подумаємо, а що було б, якби:

- ✓ Заєць оселився у крижаній хаті, а лисиця – у луб'яній....
- ✓ Вовк першим прогнав лисицю...
- ✓ Півник злякався так само, як і інші...
- ✓ Хто пропонує свої варіанти?

Учасники обговорюють ситуації. Відтак вихователь-методист знову бере синій капелюх та ставить на дошку зображення казкових героїв.

Модератор: Від синього капелюшка завдання таке: визначити, чому ж нас навчає ця казка?

Які приказки та прислів'я можна дібрати до цих правил?

Варіанти відповідей:

- Світ не без добрих людей.
- Сам пропадай, а друга виручай.
- Де є добрі люди, там біди не буде.
- Силу той має, хто не відступає.
- Усі сили віддай, а друга з біди виручай.
- Чия відвага, того й перевага.

Модератор: Отже, метод «Шість капелюхів мислення» дає змогу нетрадиційно підійти до аналізу казки, уникнути плутанини під час аналізу казки, розвивати у дітей критичне мислення та зв'язне мовлення.

А зараз запрошую усіх порухатися.

Проводиться руханка «Я і ти»

Інтеграція мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із казкою

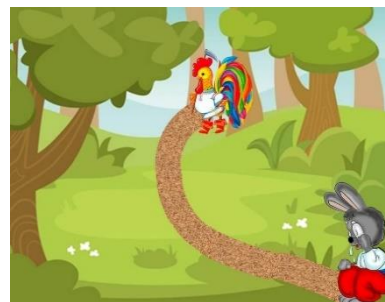
Спікер І: Пропоную виконати завдання до казки:

1. Порахуйте усно, скільки героїв у казці Н. Забіли «Зайчикова хатка» та покажіть відповідну цифру.
2. Викладіть казкових героїв по висоті у порядку зростання. Виміряйте їх висоту лінійкою. Позначте цифрою вгорі над казковими героями їхню висоту.
3. Назвіть звірів, які мають непарні порядкові номери. Котрі по рахунку Ведмідь, Собака, Заєць.
4. Назвіть звірів, які мають парні порядкові номери. Котрі по рахунку Лисиця, Вовк, Півень.
5. Як можна сказати про зріст Ведмедя? (найвищий), Вовка (нижчий), Лисиці (ще нижча), Півня (найнижчий).
6. Вправа «Хто перший на допомогу» (вимірювання умовною міркою).

Хто із казкових героїв: Собака чи Півень, першим дістанеться до Зайця. Виміряй умовною міркою довжину стежки та познач кількість мірок цифрою. Чому одна стежка Собаки має різну довжину? (Умовні мірки мають різну довжину).

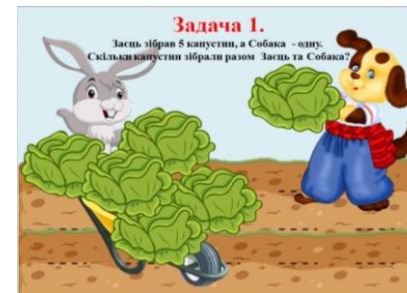
Чому морквин менше ніж капустин? (морквина довша, ніж капуста; чим довша умовна мірка, тим меншу кількість разів вона повторюється).

Чому капуста більше ніж морквин? (капустина коротша, ніж морквина; чим коротша умовна мірка, тим більшу кількість разів вона повторюється).

7. Математичні пазли - інтерактивні приклади (слайд 7).

8. Казкові задачі (слайди 8-10).

9. Послухай, подумай та доповни речення.

Ведмідь вирішив, що з легкістю прожене Лисицю, тому що...

Лисиця проживала у крижаній хатинці, тому що...

Півник вигнав Лисицю, тому що...

Якби не півень, ...

10. Складіть порівняльну розповідь про двох казкових героїв (за вибором учасників) (слайди 11,17-21).

Інтеграція

мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із прислів'ями та приказками

Спікер 2: Приказки й прислів'я — перлини педагогічної практики сімейного виховання багатьох поколінь у формі афоризмів. Багато приказок і прислів'їв стали неписаними законами виховання, своєрідним моральним кодексом сім'ї, суспільства. Прислів'я — влучний образний вислів повчального змісту, часто ритмічний за будовою, який у стислій формі узагальнює різні явища життя. Приказка — це образний вислів, що влучно характеризує людину, але висловлює думку неповно, без притаманного прислів'ю повчального змісту. Приказки коротші, вони переважно є частиною речення. Короткі і влучні вислови можна використовувати як засіб мовленнєвого розвитку, морального, екологічного виховання дітей тощо. Спробуймо використати прислів'я і приказки з метою логіко-математичного розвитку дітей. Увага на екран. Перед вами зашифроване з використанням елементів мнемотехніки прислів'я. Спробуйте розшифрувати його (Сім разів відмір, один раз одріж).

Як ви його розумієте?
(Тлумачення, мудрість: тільки ретельно обдумавши, починай діяти).

1. За допомогою чого можна вимірювати довжину?
(Лінійка, кроки, палиця тощо)
2. Як можна відділити частину від цілого предмета?
(Ножицями, ножом, відірвати)
3. Пропоную обрати картку та виміряти довжину килима тим предметом, який зображено на картці, а результат записати на аркуші предмета.

Вправа «Веселе шиккування»

На початку вправи учасники обирають картки із зображенням різних предметів (гімнастична палиця, мотузка, крок, лінійка,

аркуш паперу, олівець), вимірюють ними довжину килима, записують результат на аркушах у формі квітки, ознайомлюються з результатами своїх вимірювань, визначають, у кого найменше значення, у кого найбільше. Під музику учасники рухаються. По закінченню музики учасникам потрібно пошукватися від меншого значення довжини до більшого. Спікер пропонує обговорити, чому у всіх різні результати вимірювань).

Спікер 2: Дякую всім за роботу. Ви — надзвичайні! Погляньте на екран та спробуйте розшифрувати наступне прислів'я

(Одна бджола мало меду наносить).

Як ви його розумієте?
(Тлумачення, мудрість: один виконує роботи менше, ніж колектив).

1. Якщо одна бджола принесе один грам меду, то скільки грамів меду принесуть п'ять бджіл?
2. Скільки потрібно працювати бджілці, щоб наносити банку меду?
3. Пригадай прислів'я з числівником один.
(Один розум добре, а два — краще. Одна книга тисячу людей навчає. Одна ластівка — це ще не весна. Один у полі — не воїн)
4. Пригадайте прислів'я та приказки з іншими числівниками, поясніть їхню мудрість.

(Хто боїться, у того в очах двоїться. За двома зайцями поженешся, то ні одного не піймаєш. Брехливому вірять не більше одного разу. У ледаря всі десять пальців байдикують. Слухай сто разів, а говори — один. За сто робіт береться, а ні одна не вдається)

Інтеграція мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із загадками

Спікер 2: Робота над загадками сприяє розвитку фантазії, кмітливості, спритності мислення, спостережливості, допомагає зрозуміти іносказання, виокремити своєрідну властивість предметів та явищ. Загадка містить повну і точну характеристику предмета або явища, опис типових ознак. Вона цікава, образна, що допомагає розвитку мовлення і мислення. За змістом загадки презентують виховну думку, відповідають віковим і психологічним особливостям дітей, є доступними для дитячого сприймання. Основа для відгадування загадок – сформовані уявлення у дітей про предмети та явища, тому, обираючи загадку, необхідно врахувати досвід дітей як колективний, так і індивідуальний.

Отож, загадка...

Влітку медом ласував, досхочу малини рвав.

А як впав глибокий сніг, позіхнув і спати ліг.

Бачив чи не бачив сни, а проспав аж до весни (ведмідь)

Завдання до загадки:

- ✓ Про яку пору року не йдеться у загадці? (осінь)
- ✓ Назвіть у зворотному порядку осінні місяці.
- ✓ Що чи хто будить ведмедя навесні?
- ✓ Який прилад може розбудити від сну?
- ✓ На якій руці зручніше носити механічний годинник? Чому?
- ✓ Чим можна виміряти час?

Назвіть слово, яке не має стосунку до часу:

- ✓ секунда, вечір, сірий, вчора;
- ✓ сьогодні, глибокий, вівторок, година;
- ✓ день, хвилина, позавчора, хата.

Наступна загадка:

Пара довгих вушок, сіренький козушок,

Скорий побігайчик. Як він зветься? (зайчик)

Завдання до загадки:

- ✓ Яким словом можна замінити слово «пара»? Що буває лише парним? (кільця у ножиць, рейки потяга.)
- ✓ Назвіть тварин, у яких різні частини тіла незвичайно довгі (шия у жирафа, змія, хвіст ящірки.)
- ✓ Добери синоніми до слова «скорий». Назви кілька слів з протилежним значенням до слова них.
- ✓ Виконай звуковий аналіз слова «зайчик».
- ✓ Пригадай та розкажи вірш про зайця.
- ✓ Героєм яких літературних творів є заєць?
- ✓ Пригадайте та розкажіть приказку/прислів'я про зайця.

Підсумковий блок

Обмін думками. Вправа «Мікрофон по колу»

Вихователь-методист пропонує учасникам висловити свої пропозиції та враження від заходу.

ФОТОЗВІТ

Матеріал до методичного івенту:

<https://drive.google.com/drive/folders/If63akqX7s7RqSumtCb-XIoRWUzGAynuh?usp=sharing>

Наталя МІКУЛІЧ,

вчителька історії

КЗ «Михайлівський ліцей» Вороновицької
селищної ради Вінницької області

Розробка уроку з всесвітньої історії для 7 класу

Урок присвячений ознайомленню учнів з історією виникнення арабського світу. Розглядаються передумови об'єднання арабських племен, роль ісламу в консолідації суспільства, формування перших арабських держав та їхній вплив на розвиток світової культури. Особливу увагу приділено постаті пророка Мухаммеда та основним подіям становлення Арабського халіфату. Матеріал подається з використанням картографічних джерел, історичних документів і візуальних матеріалів для кращого розуміння епохи.

Тема уроку:

Араби та народження арабського світу

Мета:

- розкрити особливості природи й населення Аравійського півострова, виникнення ісламу та його ролі в об'єднанні арабів;
- з'ясувати, завдяки чому арабам вдалося підкорити великі території в Азії, Африці і Європі;

- пояснити, як відбувався розвиток арабського халіфату за Омейядів та Аббасидів;
- пояснити зміст термінів і понять «іслам», «мусульмани», «Коран», «хіджра», «халіф», «Арабський халіфат», «Омейяди та Аббасиди», «східна деспотія», «емір»;
- розвивати вміння здобувати нові знання, поєднуючи інформацію з розповіді учителя, підручника та історичної карти;
- виховувати в учнів повагу до загальнолюдських ідеалів, які потрібно наслідувати незалежно від релігійних переконань.
- визнавати власні успіхи і досягнення та успіхи і досягнення інших осіб.
- формувати себе як особистість, усвідомлювати власну гідність;
- дотримуватися академічної доброчесності в навчанні та повсякденному житті;

Очікувані результати:

Після цього уроку учень/учениця зможуть:

- Знати особливості природи й населення Аравійського півострова, виникнення ісламу та його ролі в об'єднанні арабів; Мати уявлення про передумови та причини виникнення у людини вірувань, уявлень про оточуючий світ та мистецтво
- пояснити, як відбувався розвиток арабського халіфату за Омейядів та Аббасидів;
- пояснити зміст термінів і понять «іслам», «мусульмани», «Коран», «хіджра», «халіф», «Арабський халіфат», «Омейяди та Аббасиди», «східна деспотія», «емір»;
- здобувати нові знання, поєднуючи інформацію з розповіді учителя, підручника та історичної карти;
- Визнавати власні успіхи і досягнення та успіхи і досягнення інших осіб, усвідомлювати власну гідність.

- дотримуватися академічної доброчесності в навчанні та повсякденному житті;

Завдання уроку:

1. Ознайомити учнів із особливостями природи й населення Аравійського півострова, виникнення ісламу та його ролі в об'єднанні арабів;
2. З'ясувати, завдяки чому арабам вдалося підкорити великі території в Азії, Африці і Європі та як відбувався розвиток арабського халіфату за Омейядів та Аббасидів;
3. Пояснити зміст термінів і понять «іслам», «мусульмани», «Коран», «хіджра», «халіф», «Арабський халіфат», «Омейяди та Аббасиди», «східна деспотія», «емір» та як відбувався розвиток арабського халіфату за Омейядів та Аббасидів;
4. Удосконалювати вміння працювати з джерелами історичної інформації та будувати усні і письмові висловлювання щодо історичних фактів з теми

Основні поняття і терміни уроку:

«іслам», «мусульмани», «Коран», «хіджра», «халіф», «Арабський халіфат», «Омейяди та Аббасиди», «східна деспотія», «емір»

Основні дати та події:

622 р.— хіджра, початок мусульманського літочислення;

661–750 рр.— халіфат Омейядів;

750–1258 рр.— халіфат Аббасидів

Обладнання:

Підручник, роздатковий матеріал, карта атласу, презентація, ноутбук, проектор, матеріали для практичної частини

Тип уроку:

Засвоєння нових знань та умінь.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЯ КЛАСУ. ЕМОЦІЙНЕ НАЛАШТУВАННЯ НА УРОК

Вправа “Мій настрій. Який я котик»”

(Вчитель демонструє картинки котиків в різних настроях і просить вибрати котика, який підходить його настрою)

Очікування від уроку, побажання однокласникам на урок

 <https://wordwall.net/play/81083/923/245>

Пояснення вчителя стосовно оцінювання на уроці

В кінці уроку ви отримаєте оцінки за свою роботу. Загальна оцінка буде сформована з кількості балів, які ви отримаєте в ході виконання завдань під час уроку. Фіксувати свої бали ви будете в окремих аркушах.

Учні отримують листок самооцінювання з орієнтованою розбаловкою.

Завд.1	Завд.2	Завд.3	Завд.4	Обговор.
2	2	2	3	2

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ

Бесіда.

Історію яких держав ми з вами вже вивчили?

Які події з історії цих держав вам запам'яталися і чому?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

Робота з ілюстрацією

Розгляньте ілюстрації і спробуйте визначити, з якими державами сьогодні познайомимося?

Вправа “ Коло думок”

Слово вчителя.

Сьогодні ми поринемо в давню історію арабського світу.

Арабський світ сьогодні - це 22 країни на територіях Передньої Азії та Північної Африки. Це світ самобутньої культури, способу життя, господарювання, традицій, казок “Тисяча і одна ніч”.

В арабському світі виник іслам – одна з трьох найпоширеніших світових релігій поряд з християнством та буддизмом.

Арабський світ іноді здається незрозумілим і таким загадковим. Тож рушаймо в захоплюючу подорож арабського світу.

Запитання

Які образи, асоціації у вас виникають, коли чуєте “ араби”, арабський”?

Про що вам хочеться дізнатися з історії арабського світу?

(відповіді учнів)

Розповідь вчителя супроводжується демонстрацією презентації

Ми частина світу і з давніх давен використовуємо надбання арабів. Наприклад, ми щодня використовуємо цифри 1, 2, 3 і так далі. Хоча походження їх індійське, але відомі вони як арабські. Відомий вам шкільний предмет алгебра. Це слово походить від арабського *аль джабр* – порядок і його створили арабські математики.

Існує красивий вид орнаменту – арабеска, він також з арабського світу.

Авіценна - найвизначніший арабський вчений.

У європейських лікарів настільною книгою був його «Медичний канон», який став основою сучасної медицини. З плодів кавового дерева, походження якого Аравійський півострів, варять смачну каву – арабіку.

Завданнями нашого уроку є:

- познайомитися особливостями природи й населення Аравійського півострова;

- дізнатися що таке іслам і його значення для об'єднання арабів;
- з'ясувати умови і наслідки арабських завоювань та як відбувався розвиток арабського халіфату за династій Омейядів та Аббасидів;
- познайомитися з термінами і поняттями теми: «іслам», «мусульмани», «Коран», «хіджа», «халіф», «Арабський халіфат», «Омейяди та Аббасиди», «східна деспотія», «емір»;
- удосконалювати вміння працювати з джерелами історичної інформації та будувати усні і письмові висловлювання щодо історичних фактів з теми;
- дотримуватись академічної доброчесності.

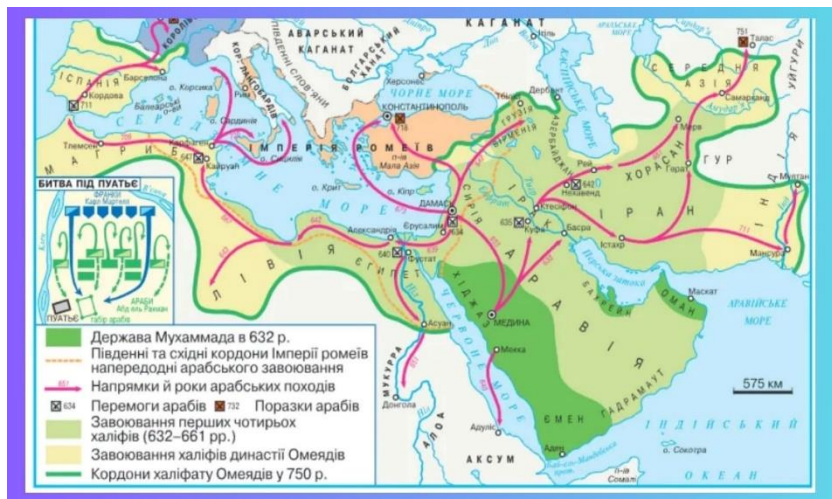
IV. СПРИЙНЯТТЯ І ПЕРВИННЕ УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Розповідь учителя

(супроводжується демонстрацією карти)

Аравійський півострів та його жителі

Робота з картою

Учні знайомляться з картою атласу «Арабські завоювання. Утворення Халіфату». Відповідаючи на запитання вчителя, позначають географічні об'єкти з атласу в контурній карті.

Запитання.

Де жили араби? (Аравійський півострів)

Якими морями омивається півострів? (Червоне, Аравійське)

З якими державами межував Арабський півострів? (Візантійська імперія, Хазарське царство)

Найбільші міста Аравійського півострова? (Мекка, Медина)

Розповідь вчителя.

Аравійський півострів розташований в Азії. Більшу частину півострова займають пустелі й степи. Аравія поділяється на кілька різних за природними умовами областей. На південному заході Аравійського півострова простягнувся Ємен із родючими землями, багатою тропічною рослинністю, населення якого займалося рільництвом і садівництвом. Середина півострова — величезне посушливе плоскогір'я, де можливе лише кочове скотарство. Річок тут немає, лише сухі русла, що інколи заповнюються дощовими потоками. Довга смуга вздовж Червоного моря також не придатна для осілого життя людини, лише в окремих оазах люди займаються землеробством.

Населення Аравійського півострова

- Природно-кліматичні умови Аравії спричинили поділ населення півострова на дві групи — південних і північних арабів, або землеробів та кочовиків.
- Більшість арабів були кочовиками — бедуїнами («жителами пустелі»), які розводили кіз, овець і верблюдів. Основним заняттям бедуїнів було кочове скотарство та караванна торгівля. Бедуїни жили племенами, які часто воювали між собою. Племена бедуїнів поділялися на роди та сім'ї. У них існувала родоплемінна знать — шейхи і саїди, які мали великі отари, рабів та отримували більшу частку здобичі під час війн. Вони заселяли прибережні райони, займалися землеробством, мореплавством і ремеслом. У містах

розвивається торгівля та ремесло, також вони стають релігійними центрами (Мекка). Через Аравійський півострів проходило кілька торговельних шляхів, найбільшим із яких був торговельний шлях із Середземномор'я до Африки та Індії.

Вправа «Заповни пропуски»

Учні заповнюють пропуски у тексті, використовуючи слова підказки.

Аравійський півострів розташований в _____. Більшу частину півострова займають _____. Середина півострова – величезне посушливе плоскогір'я, де можливе лише _____, _____. Довга смуга вздовж Червоного моря також не придатна для осілого життя людини, лише в окремих оазах люди займаються _____. Більшість арабів були кочовиками – _____ («жителями пустелі»), які розводили кіз, овець і верблюдів. Основним заняттям бедуїнів було _____, _____.

Слова – підказки: землеробство, кочове скотарство, бедуїни, караванна торгівля, Азія, пустелі, степи, кочове скотарство.

Виникнення ісламу та об'єднання арабів

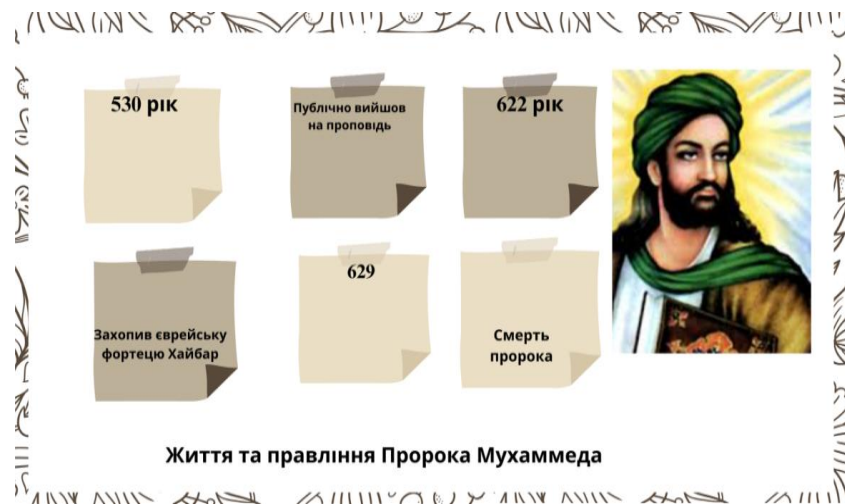
Розповідь вчителя

До початку VII ст. в житті бедуїнів відбуваються зміни: починається розшарування в середовищі кочовиків- виділяються все більше багатих, які володіли худобою, пасовищами та дуже багато з'являється бідних людей. В цій ситуації араби прагнуть об'єднання.

Далі, історія арабів пов'язана з іменем Мухаммеда (570 – 632 pp.)

📖 Перегляд відео <https://www.youtube.com/watch?v=is7s28QVTiw>

Учні переглядають відео та заповнюють хронологічну таблицю «Життєвий шлях Мухаммеда»

Слово вчителя.

Отже, більшість арабських племен прийняли іслам. Мухаммед став главою арабської держави. Утвердилася релігія іслам.

Робота з термінами та поняттями

Учні знайомляться з визначенням поняття «іслам» на стор. 52 підручника.

Вправа «Я думаю так»

Як ви думаєте, чому араби йшли за Мухаммадом?

📖 Фізкультхвилинка <https://hitster.fm/st1/56889-sting-desert-rose>

Завоювання арабів

Робота в парах. Заповнення таблиці «Завоювання арабів»

Учні читають текст підручника на стор. 54. Користуючись картою атласу заповнюють схему (стор. 57 підручника).

Після опрацювання матеріалу про завоювання арабів учні разом з вчителем роблять висновки про наслідки завоювань, заповнюють таблицю.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Гра «Оплески»

Вчитель зачитує твердження, яке стосується теми, а учні плескають у долоні, якщо твердження вірне, і не плескають, якщо твердження хибне:

- ✓ Араби жили на - Піренейському півострові.
- ✓ Аравійський півострів омивався Червоним морем, Аравійським морем та водами Перської затоки.
- ✓ Великими містами Аравійського півострова були Ємен і Бахрейн.
- ✓ Релігія мусульман - буддизм.
- ✓ Мухаммед – засновник ісламу.
- ✓ Держава арабів називалася - халіфат
- ✓ Правління Омеядів було часом - «золотої доби» арабської держави.
- ✓ Священна книга мусульман – Біблія.

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Вправа «Незакінчені речення»

- ✓ Мені на уроці сподобалось виконувати завдання...
- ✓ Цікавою виявилась інформація про...
- ✓ Самим складним для мене завданням було...
- ✓ На уроці ми дізналися про...
- ✓ Самооцінювання для мене було (простим, складним)

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Опрацювати § 9 підручника, завдання за вибором:

- ✓ 1) «Чому період правління Омейядів називають «золотою добою»?
- ✓ 2) Сформулювати на наступний урок кросворд, використавши нові поняття теми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

- 📖 Баханов К. О. Професійний довідник вчителя історії.- Х.: Вид. група «Основа»,2012. – 239 с.
- 📖 Щупак І.Я.,Бурлакова О.В.,Желіба О.В.,Піскарьова І.О. Всесвітня історія: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти/Київ:УОВЦ «Оріон» 2024, 208 с.
- 📖 Відео «ІСЛАМ. Мухаммад, “Аллагу акбар!”, суніти та шиїти, джихад та загадковий Чорний Камінь»// YouTube. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=is7s28QVTiw> (дата звернення:25.10.2024 р.)
- 📖 Sting – *Десерт Роуз* // YouTube. Режим доступу: <https://hitster.fm/st1/56889-sting-desert-rose> (дата звернення: 25.10.2024 р.)
- 📖 -Кошова Г.М.,Хмара Л.Б. – Атлас.7 клас. Історія середніх віків.- ДНВП «Картографія». - 2022р.

Ольга ПРОКОПЧУК,

вчителька англійської мови

Приватна школа «Навчально-виховний комплекс
«Школа АІСТ»: центр розвитку дитини –
загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів»

Подолання труднощів першокласників у навчанні читанню англійською мовою: малюнковий алфавіт.

Доступні та дієві ідеї для результативного навчання читання та надання базових знань з вимови англійською мовою

Сьогодення ставить перед вчителем і учнем багато перешкод. Високий рівень тривожності, невпевненість заважають успішно навчатись учням.

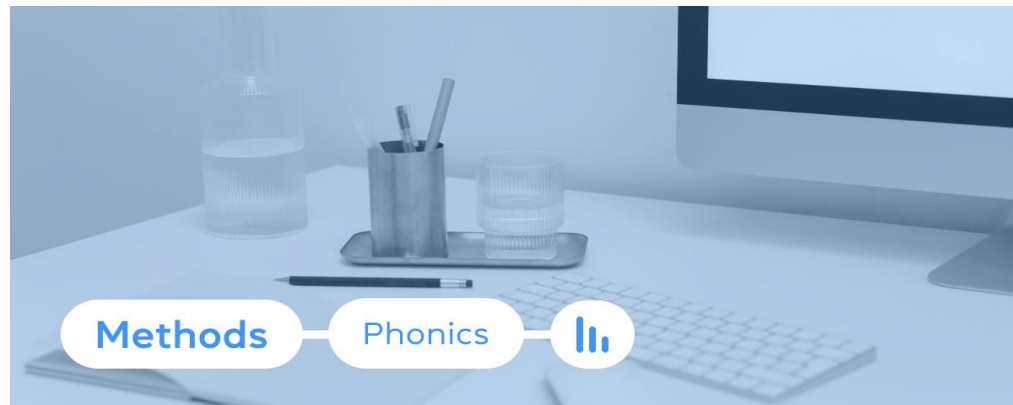
В зоні особливої уваги вчителів англійської мови – першокласники. Загалом, вони вже знають багато слів англійською мовою, можуть відповісти на прості запитання, але залишається актуальним питання формування навички читання.

Наші підручники часто пропонують вивчати літери за алфавітом, сам алфавіт. Але користуючись правом, яке надає вчителю сьогодні НУШ, адже «...насамперед творчому та відповідальному вчителю, який постійно працює над собою, буде надано академічну свободу. Учитель зможе готувати власні авторські навчальні програми, власноруч обирати

підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання; активно виражати власну фахову думку», тому ми можемо піти іншим шляхом.

В нашій школі проводиться свято першокласників, яке називається «100 днів у школі». Насправді адаптуватись, усвідомити свою нову роль учень може «проживши» в школі принаймні 100 днів. Для вчителів важливо наповнити їх зрозумілими завданнями, цікавими іграми та... казкою. Саме про неї ми і поговоримо.

Отже, у І класі відшліфовуються навички читання рідною мовою та учні навчаються читати англійською. Ми навчаємо читати англійською мовою за методом фоніксів. Нагадаю, що метод фоніксів - це метод навчання, завдяки якому діти вчать співвідносити фонемі (звуки) та букви між собою. Основна складність читання англійською полягає в тому, що 44 звуки, наявні в англійській мові, можна записати 90 різними буквосполученнями. Метод фоніксів спрощує процес навчання читання, адже на відміну від зв'язків «алфавіт – транскрипція», дітей вчать не тільки звуків, а й варіантів їх злиття – блендів («bland» від англ. – «змішувати»). Із його допомогою діти не просто технічно заучують звуки й букви, а вчать відрізняти їх акустично – на слух, щоб застосовувати спочатку для читання, а потім і в процесі живого спілкування.

<https://grade.ua/uk/blog/how-to-teach-phonics/>

Щоб ще більше полегшити процес ми створили малюнкову абетку, яка приховує у собі більшість правил з вимови та читання. Звичайно, це лише початок, охопити всі правила досить важко та й непотрібно.

Головне завдання – дати зрозуміти учням, що читання англійською – це цікаво, казково, творчо.

Більшість труднощів можна перетворити на гру. По суті наш алфавіт – засіб мнемотехніки. Нагадаймо, що суть мнемотехніки полягає в тому, що на кожне слово або словосполучення придумується картинка. Саме таким чином текст замальовується схематично і, дивлячись на ці схеми або малюнки, дитина легко запам'ятовує інформацію.

У нашому випадку – працюємо з літерами. Малюнки підбираємо так, щоб в них легко вгадувались обриси літер. Вже з перших уроків учні читають, а надалі й записують свої перші слова. Це мотивує і маленьких дослідників і їх наставників. Пояснення подаємо систематизованими блоками відповідно до особливостей вимови. На початку вивчення в класі працюємо з фронтальним плакатом, згодом роздаємо для кожного учня окремий екземпляр.

Під час читання малюнковий алфавіт завжди знаходиться перед очима учнів, це їх перший фонетичний конспект, у будь-який момент можна нагадати, повторити, уточнити.

Почнемо з голосних.

- ✓ **A a** – це... яблечко, велике яблуко, яке потрібно надкусити. Відкриваємо ротик так, ніби хочемо відкусити шматочок від великого... дуже великого яблука. При цьому вимовляємо звук [e].
- ✓ **O o** – це здивований смайлик, він здивувався, що така ж літера є в українському алфавіті. Велика їх відмінність – «о» англійське читається по-різному.
- ✓ **E e** – літера сором'язлива та плаксива. Тому у словах, огорнена приголосними, вона тихо говорить [e], але якщо поряд «е» або «а», то буде

довго плакати [i:]. З нею трапляється ще багато інших історій, про які поговоримо згодом.

- ✓ **I i** – знову ніби знайома. Так і в англійській мові вона звучить подібно, але не завжди. Схожа на голочку з намистинкою, своїм звучанням нагадує, як буває боляче вколоти палець – [ай]. До того ж це «я» англійською! Літера, що позначає таке важливе для кожного слово.
- ✓ **U u** – літера-гойдалка. В деяких словах вона звучить як [y], а в інших – [a], наприклад: put- cut, pull – bun.
- ✓ **Y y** – цікава та неоднозначна, то звучить як приголосний, то голосний. Ніби мапа: зважаючи який шлях обереш, так і буде звучати: одна в слові – [ай], на початку слова – [й], кінець – [і].

Одними з перших приголосних, які вивчаємо у першому класі:

- ✓ **S s** – це змійка, але це дуже правильна змійка, нікого не кусає, завжди повзе праворуч. На хвостик у неї брязкальце, щоб нагадати, що в кінці слова вона дзвенить, звучить як [з]. Наприклад: is, boys...
- ✓ **P p, B b, M m** – вивчаємо зазвичай разом, бо це звуки «мильні бульбашки», коли їх вимовляємо звук різкий та чіткий, ніби лопнула мильна бульбашка. Навіть написання в них схоже на процес видування – є паличка і бульбашка, ми можемо тримати паличку вниз, ніби вона впала, буде звук [п] (можна торкнутись пальчиком до підборіддя і вимовити), або ж вгору (при вимові торкніться пальчиком носа) – [б].

Рухаємось далі.

- ✓ **T t** – дуже схожа на нашу, але живе «на горбочку» та носить високий капелюх. Як ви здогадались, мова йде про альвеоли. Це та особливість вимови, яка одразу дозволить звучати «англійською».

Поруч з нею на горбочку живуть:

- ✓ **D d** – схожа на барабан “drum” з паличкою.
- ✓ **L l** – дуже довга “long”. Ми малюємо чарівну принцесу з дуже довгим волоссям – це велика літера «L». Малюємо лінійку, для виміру довжини волосся – це маленька «l».
- ✓ **N n** – наче слоник, коли вимовляємо звук, язичок піднімається вгору і повітря мусить виходити через ніс.

- ✓ **R r** – це песик, що любить гарчати. Зазвичай, з таким поясненням одразу всім він вдається. Крім того, учні не намагаються його вимовити за зразком рідної мови. Ще додамо, що це піратський песик, в алфавіті він завзято вигукує «ар-р». Ця ідея також дуже гарно промальована у мультиках «Alphablocks».

Прості вправи з вимови цих звуків ланцюжком, додаючи «ch», «sh», без прописування літерами, а з часом з прописуванням, привчає учнів до «особливої» вимови іноземною мовою.

- ✓ **K k** – дуже схожа на українську, навіть звук однаковий. За допомогою казки Гусевої В.О. діти легко запам'ятовують написання.
- ✓ **C c** – літера переїла морозива та... захворіла. Таке трапляється з нами також. На дошці пишемо слово «ice cream» та пояснюємо: з'їла «ice» все було добре, а стала їсти далі «cream» - розкашлялася: [k-k-k].

Та на щастя С с літери Е е, І і та У у мають ліки від кашлю. Тому коли після С с ідуть літери з ліками, вона звучить як в алфавіті: city, centre, cyber.

Освоївшись з першими літерами – готові читати слова та речення.
Dad, mum, cat, lid, bib.
It is a It is not a

Вигадувати слова та тексти для читання не потрібно. В інтернеті є багато цікавих та яскравих матеріалів. Наприклад, картки для читання, пошук слів, інтерактивні завдання та багато іншого.

Читати слова стовпчиками нудно, але якщо їх проспівувати на відому всім мелодію – читатимете до ранку. Також можна читати якнайбільше слів на одному подиху.

Крім того, в кожного вчителя, який працює з дітьми є власний набір улюблених слів. Важливий момент: читання передбачає не лише правильну вимову слів, але й розуміння тексту. Тому короткі запитання про зміст прочитаного, вправи на кшталт «Правда чи хиба» - не просто веселе доповнення, але й обов'язкове завдання для юного читача.

Та продовжимо нашу казку далі.

- ✓ **G g** – дуже схожа на нашу українську Г г. Це повар якому все смакує добре «Good!». Також сама літера трохи схожа на знайомий нам блендер, і «говорить» так само [дж-дж] коли поруч Е е, І і та У у. Наприклад: giant, page, gum.
- ✓ **H h** – це зручний та затишний стільчик на який так добре сісти, коли втомився. Вчимося «втомлено зітхати» [х]. А також, ця літера часом чхає, в алфавіті називається [ейч]. Домалювавши до літери носовичок, вам не доведеться нагадувати учням її назву, й так все зрозуміло. Крім того, це допоможе не плутати її з українською Н.
- ✓ **F f, V v** – мабуть, найулюбленіші звуки-карамельки, щоб їх вимовити ми закушуємо нижню губу зубками, ніби хочемо забрати карамельну крихту. Для зручності можна придумати для них смаки: «f» - fruity flavor, «v» - vanilla flavor.
- ✓ **W w** – звук-свічечка, ми складаємо губи так, ніби задуваємо святкові свічки [в-в-в]. При цьому ми можемо дути на пальчики, виконуючи артикуляційну вправу.
- ✓ **Q q** – наша зачарована принцеса, що... квакає. З нею поруч крокує «и». Шукаємо цю «солодку парочку» та вимовляємо разом.
- ✓ **X x** – супермен з Alphablocks.

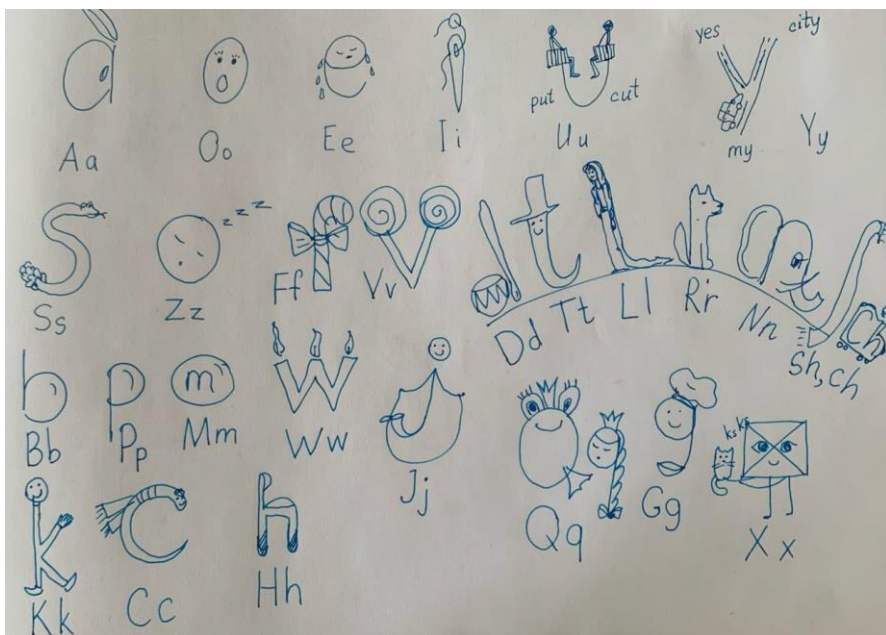
 (<https://www.youtube.com/@officialalphablocks>)

- ✓ **J j** – любитель стрибати «jump».
- ✓ **Z z** – смайлик, що спить, до речі, в Alphablocks він саме такий.

Для відпрацювання навичок читання звуків окремо прочитуємо доріжки літер написаних на дошці. Для ускладнення завдань можна вводити заборонений звук, замість якого ми плескаємо, топаємо... Це робить урок цікавішим та розвиває уважність.

До нового року учні вже легко читають CVC слова («consonant - vowel - consonant») та прості речення.

Попереду ще багато роботи з розумінням тексту, створенням власного, але це вже інша історія...

3. Гусева В. О. Читайлик: навч.-метод. посібник з читання англійською мовою для 1, 2 класів загальноосвіт. навч. закладів./ В.О.Гусева.-Х.: Вид-во Ранок,- 2015, 73 с.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи.

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/l/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

2. Що таке фонікси, або як допомогти дитині навчитися читати англійською.

https://www.britishbook.ua/blog/detail/shcho-take-foniksi_-abo-yak-dopomogti-ditini-navchitisya-chitati-angliyskoyu/?srsltid=AfmBOoraKQTjKFIHyLyoyYjfdtWRtqVNU6XRYnA7V5YJ-SWihdP9-Ujt0

Катерина ЗОРЯ,
музичний керівник
КЗ «ДНЗ №26 ВМР»

Наталя СТЕПАНЧУК,
музичний керівник
КЗ «ДНЗ №26 ВМР»

Розробка спортивного свята для дітей старшого дошкільного віку

Фізичний розвиток дошкільнят є важливим компонентом гармонійного виховання, що сприяє зміцненню здоров'я, формуванню витривалості та командної взаємодії. Проведення спортивних свят у закладах дошкільної освіти дозволяють розв'язати проблему низького рівня рухової активності у дітей, формуючи позитивне ставлення до спорту через гру.

СПОРТИВНІ ПЕРЕГОНИ «У ПОШУКАХ ОЛІМПІЙСЬКИХ КІЛЕЦЬ»

Мета:

- ✓ підвищувати інтерес до фізичної культури та здорового способу життя;
- ✓ формувати уявлення дітей про Олімпійські ігри;
- ✓ створити атмосферу свята, вчити отримувати радість від результатів;
- ✓ розвивати спритність, сміливість, самостійність та ініціативу в рухових діях, почуття дружби, колективізму;
- ✓ виховувати вольові якості, розвивати прагнення до перемоги та впевненість у своїх силах.

Обладнання:

- ✓ олімпійський прапор;
- ✓ олімпійський вогонь;
- ✓ емблеми й таблички з назвами команд;
- ✓ зелені м'ячі, кеглі, обручі;
- ✓ жовті малі пластмасові кульки, паперові стаканчики, дерев'яні ложки;
- ✓ сині повітряні кульки, сині кеглі;
- ✓ червоні малі пластмасові кульки, обручі;
- ✓ чорні парасольки, малі пластмасові кульки, бар'єр, мотузка;
- ✓ різноколірні повітряні кульки, широка стрічка;
- ✓ дипломи, медалі, п'єдестал.

Хід спортивного свята

(Звучать фанфари. Виходить Ведуча)

Ведуча:

Ми ігри олімпійців відкриваємо!
Змагань та естафет настав веселий час!
Здоров'я, щастя, радості бажаємо,
Хай олімпійський успіх радує всіх нас!

(Учасники змагань і вболівальники займають свої місця у залі)

Ведуча:

Сигналом відкриття нашого свята буде внесення олімпійського прапора. Усім струнко! Прапор внеси!

Внесення олімпійського прапора, закріплення на флагштоці та підняття
(марш на вибір керівника)

Ведуча:

П'ять переплечених кілець олімпійського прапора - це символ п'яти континентів: синє символізує Європу, чорне - Африку, червоне - Америку, жовте - Азію, зелене - Австралію.

(Закріпити прапор на флагшток)

Ведуча: Ще один символ Олімпійських ігор – священний вогонь. Право внести олімпійський факел миру і дружби надається найкращим спортсменам нашого садочка.

Внесення олімпійського вогню *(марш на вибір керівника)*

Ведуча:

Олімпійський вогонь запалює в серцях усіх людей світу дух свободи, миру, єдності, дружби та спорту. Нехай наш вогонь Олімпіади додасть вам сили та наснаги!

(Встановити факел біля олімпійського прапора)

Ведуча:

Настав час познайомитись. Запрошуємо до слова капітанів!

Капітан І. Олімпійські ігри – непрості змагання!

Тут потрібна сила, витримка, старання!

В різних видах спорту борються найкращі

І долають з легкістю бар'єри найважчі!

Капітан 2. Здавна ігри міжнародні

Всіх збирають позмагатись,

І чекають нагороди

Тих, хто вміє не здаватись!

Капітан 3: Ми всі – діти України,

Прагнемо до перемоги!

Тож змагатись будемо гідно,

Навіть якщо донезмоги!

Ведуча:

Дякуємо, шановні капітани! Ви впевнено налаштовані на перемогу. Молодці! Кожна із присутніх команд має свій девіз, свою назву. Тож, запрошуємо! До представлення готуйсь!

Капітан 1: Назва команди: «Незламні титани!»

Наш девіз: «Титани незламні – міцні та завзяті! Усі перешкоди готові долати!»

Капітан 2: Назва команди: «Хоробрі патріоти!»

Наш девіз: «Ми – патріоти хоробрі, відважні! Пройдемо достойно шляхи неосяжні!»

Капітан 3: Назва команди: «Відважні соколи!»

Наш девіз: «Сміливі та сильні відважні соколи! Вперед летимо, не здаємось ніколи!»

Ведуча:

Дякуємо командам! Оцінювати та підбивати підсумки конкурсу сьогодні буде наше шановне журі.

Представлення членів журі

Ведуча:

Час розпочати змагання. Але для початку хочу запросити усіх на розминку. Розминка буде не проста! Її проведе народний улюбленець, талісман наших перегонів - безстрашний сапер Пес Патрон! Зустрінемо його оплесками!

(під музику весело забігає Пес Патрон, вітається з дітьми)

Пес Патрон: Вітаю усіх! Слава Україні!

Усі: Героям Слава!

Пес Патрон: Упізнали? Я - завзятий Пес Патрон!

Не ганяю я на вулиці ворон.

В збройних силах службу я несу,

Знає кожен: я не підведу!

Маю нюх і чую зло, маю гострий зір,

Найхоробріший я песик, ти повір!

Ведуча: Ми раді вітати тебе, Пес Патрон!

Пес Патрон: Знаю, що тут зібралися найспритніші малята України! Тож і я радий, що нарешті познайомлюся із вами! Нумо, гучно відповідайте: ви

найсмівливіші? До змагань готові? *(відповіді дітей)* Перевіримо, як ви підготувались до перегонів. Запрошую усіх до веселої розминки!

Ведуча:

Шикуюсь усі швиденько, будемо повторювати рухи за Песиком Патроном!

Руханка «Пес патрон» (слова і музика І. Марунича)

Ведуча:

Патрончику, ти неймовірний! Усіх звеселила твоя руханка!

Пес Патрон: Дякую! Можна трішки й відпочити. Ось тут, біля олімпійського прапора присяду....

(Пес Патрон сідає на стілець, звучить музика – до зали забігає Лис Мирон)

Ведуча:

Погляньте, діти, у нас іще гості! Упізнали? Хто це такий руденький до нас завітав? *(відповіді дітей)*

Лис Мирон: Вітаю, малюки!

Я - не просто лис! Я - в лісі перший чемпіон!

А звуть мене поважно: Лис Мирон!

Пес Патрон: Вітаю, друже лісовий! То ти теж на змагання завітав? Позмагаємось? У естафети поганяємо?

Лис Мирон: Та я б із задоволенням! Але ж мене навіть ніхто не запросив! До програми змагань не записали! В команду не взяли! Несправедливо! Де мої нагороди? Де мої медалі?

Пес Патрон: Нагороди потрібно здобути!

Лис Мирон: Ану, Патрончику, трішки відійди! Ой, який у вас прапор яскравий! Які кільця барвисті! Ну, немає нагород – то я сам себе нагороджу! Прапор буде мій! *(Лунає швидка музика – Лис забирає олімпійський прапор і тікає, Пес Патрон гавкає і наздоганяє його. Обоє вибігають із зали)*

Ведуча:

Отакої! Оце так гість! Поцупив олімпійський прапор! Сподіваємось, Пес Патрон не підведе і прапор нам поверне!

(забігає захеканий Пес Патрон із прапором без олімпійських кілець)

Пес Патрон: Наздогнав! Відібрав! Можна продовжувати свято!

Ведуча:

От халепа! А де ж поділися олімпійські кільця?

Пес Патрон: От, хитрючий Лис Мирон! Поцупив кільця! Ну я йому задам! *(злиться)*

Ведуча: Спокійно, Патрончику! Ми повернемо кільця! Проведемо кольорові естафети й усі кільця повернуться до олімпійського прапора!

Пес Патрон: Діти, а ви пам'ятаєте, скільки кілець було на олімпійському прапорі? *(відповіді дітей)*

Ведуча:

П'ять естафет чекає на нас! Запрошую усі команди до стартової лінії! Розпочнемо наші змагання!

Пес Патрон: І нехай переможе найсильніший! А я допоможу! Маю гучний свисток, тож буду давати сигнал для початку естафети.

(три команди по 6 дітей шикуються в колони біля стартової лінії)

Ведуча:

Розпочнемо із зеленого кольору. Перший гравець тримає у руках м'яч. За сигналом потрібно котити м'яч по підлозі змійкою між кеглями та закотити в обруч. Далі потрібно взяти м'яч в руки та швидко повернутися до своєї команди, передати м'яч наступному гравцеві. Перемагає команда, яка швидше завершить естафету.

Естафета І «Смуга зелених перешкод»

Ведуча:

Зверніть увагу: на прапорі з'явилось зелене кільце! Молодці! Продовжуємо! Жовті кульки перед вами – то кульки бананового морозива. За сигналом потрібно поставити кульку до стаканчика та перенести до столика своєї команди, який знаходиться навпроти. Перемогу отримає команда, яка швидше виконає завдання.

Естафета 2 «Бананове морозиво»

Ведуча:

Ось і жовте кільце ми повернули до олімпійського прапора. Наступний колір – синій. Між гравцями команд розташовані повітряні кульки синього кольору, руки кладемо на плечі – утворюємо потяги. Умова: кульки тримаємо обережно, щоб не впали й не лопнули. За сигналом усі потяги вирушають у подорож навколо синьої кеглі. Переможцем буде визнано команду, потяг якої швидше повернеться на своє місце та усі кульки будуть цілими.

Естафета 3 «Кульковий потяг»

Ведуча:

Синє кільце теж повернулось на своє місце. Настала черга червоного кольору. По всій залі розсипано багато червоних кульок. Навпроти команд розташовані обручі. За сигналом учасники мають принести в обруч своєї команди якомога більше кульок. Перемогу здобуде команда, яка назбирає більшу кількість кульок у свій обруч.

Естафета 4 «Червоний кулькопад»

Ведуча:

На прапорі уже чотири кільця і це означає, що залишилось повернути останнє – чорне. На мотузці, високо під стелею, закріплено три парасольки. На підлозі встановлено бар'єр. Пропонуємо пограти у «Парасолькобол». За сигналом перший гравець команди має взяти 1 кульку, підбігти до бар'єра, закинути кульку до парасольки своєї команди, повернутись і передати естафету, плеснувши по долоні наступного гравця. Переможцем буде визнано команду, яка закине до парасольки найбільшу кількість кульок.

Естафета 5 «Парасолькобол»

Ведуча:

Усі команди чудово справились із завданням! Кільця повернулись на своє місце! Наш олімпійський прапор знову має свій звичний вигляд! *(Оплески)* Тепер можна переходити до підбиття підсумків. Просимо членів журі підрахувати бали та визначити переможців наших спортивних змагань.

Пес Патрон: Поки журі підраховує бали, я запрошую усіх до веселої спортивної гри – «Жартівливий волейбол»! Учасники змагань будуть однією командою, а з іншого боку будуть грати наші чудові вболівальники! Правила гри у «Жартівливий волейбол» такі: потрібно перекидати кульки на сторону суперника. В якій команди на завершення буде менше кульок – та і буде переможцем!

Рухлива гра «Жартівливий волейбол»

Ведуча:

Запрошуємо до слова наше шановне журі. Просимо підбити підсумки.

(Журі за кількістю балів оголошує 3, 2, 1 місце і Пес Патрон нагороджує медалями капітанів команд. Усі учасники отримують дипломи за участь у змаганнях.)

Ведуча:

Спортивні перегони підійшли до завершення. Вітаємо! Дружись зі спортом! Будьте сильними, сміливими й спритними дітьми! Любіть і прославляйте нашу Україну! Слава Україні!

Усі: Героям Слава!

Ведуча:

Сигналом закриття спортивних перегонів буде Гімн нашої держави.

«Гімн України» (слова П. Чубинського, музика М. Вербицького)

Лідія ЗАЄЦЬ,

заступник директора з виховної роботи
КЗ «Вінницький ліцей №33»

Літературно-поетична композиція

Тема:

«Поезія, що дихає Україною: стежками Ліни Костенко – видатної української поетеси, громадянки, символу незламності та національної гідності»

Формат заходу:

Літературно-поетичний захід з елементами інтерактиву та візуального мистецтва.

Мета заходу:

- ✓ розвивати в учнів інтерес до творчості Ліни Костенко через інтерактивні методи, сприяючи розвитку аналітичних та творчих навичок;
- ✓ формувати ціннісні орієнтири на засадах патріотизму, інтелігентності та незламності духу, розвивати критичне мислення та здатність до рефлексії;
- ✓ виховувати в учнів ціннісне ставлення до української культури, мови та історії, розвиваючи громадянську відповідальність, національну свідомість та здатність до самоосвіти.

Структура заходу:

I. Вступне слово (5 хв):

Ведучі коротко розповідають про Ліну Костенко як поетесу, громадянку, символ незламності та національної гідності.

II.Інтерактивна подорож «Крила Ліниної поезії» (35 хв):

Учні об'єднуються в команди (5-7 осіб) та виконують завдання.

Станції подорожі:

1. Поетична шифрограма: скласти вірш з окремих рядків.
2. Цитатне лото: правильно завершити афоризм або рядок з поезії.
3. Мистецький виклик «Стежками Ліни Костенко»: створення лепбука, який систематизує інформацію щодо життєпису Ліни Костенко.
4. Карта України і творчість Ліни Костенко: на карті України позначити міста зі списку, що пов'язані з життям і творчістю Ліни Костенко.
5. Гра «Так/Ні»: дати відповідь на запитання «Так» або «Ні», розгадуючи факти з життя Ліни Костенко.

III. Завершення заходу (5 хв):

Обговорення результатів квесту та виконаних творчих завдань. Вчитель підбиває підсумки, акцентуючи увагу на значенні творчості Ліни Костенко для сучасної України. Наголошує, що творчість Ліни Костенко спрямована на виховання в школярів національної свідомості та поваги до мови, історії і культури України.

Вручення подяк/грамот учасникам заходу за активність і креативність
Оцінювання:

Максимум – 5 балів

(Швидкість, точність, командна робота)

Вступне слово

Ведучий.

Сьогодні ми вшановуємо Ліну Костенко — одну з найяскравіших постатей в українській літературі. Ліна Василівна — поетеса, яка завжди була і залишається голосом сумління українського народу. Її слово — гостре і чесне, пронизане любов'ю до України, повагою до людини, боротьбою за правду і гідність. Ліна Костенко виступила проти безправ'я, мовчання і духовного занепаду. Вона ніколи не підлаштовувалась під владу, не зраджувала своїм переконанням, завжди залишалася вірною ідеалам свободи і правди. Її творчість — глибокі роздуми про життя і людську долю. Кожен її рядок — це виклик байдужості й заклик до дії.

Як писала сама Ліна Костенко:

«І кожне слово — це уже подія,
а кожна думка — вже є висота!»

Сьогодні ми спробуємо глибше відчувати її поезію, зануритися у світ високих почуттів, справжньої громадянської мужності й любові до рідної землі.

Ведучий.

Ліна Костенко вірила, що слово має силу впливати на долі людей. Її поезія — це гармонія думки, почуття і високого стилю.

Тож перша станція нашого квесту — «Поетичний шифрограм».

Тут вам потрібно пригадати і правильно відновити рядки з віршів Ліни Костенко. Кожне слово має значення, кожне слово веде нас до глибшого розуміння її творчості. Будьте уважні: інколи бракує лише одного слова, а сенс змінюється повністю!

I. Станція «Поетична шифрограма»

Завдання:

Відновіть уривок з поезії, в якій поетеса висловлює любов до Батьківщини. Упорядкуйте рядки так, щоб вийшла цілісна думка.

Час на виконання: 5 хвилин

Оцінювання: 5 балів — за правильний порядок і командну взаємодію.

Рядки в хаотичному порядку:

Варіант I

Де кожен камінь — як жива ріка,

Де хмари світять, наче криця,

Люблю тебе, мій дикий краю,

Де кожна стежка — в серце лине.

Підказка:

Уривок передає глибокий емоційний зв'язок поетеси з українською землею.

Правильний порядок рядків:

Люблю тебе, мій дикий краю,

Де хмари світять, наче криця,

Де кожна стежка — в серце лине,

Де кожен камінь — як жива ріка.

Варіант 2

І кожен фініш — це, по суті, старт,

І навіть смерть — це тільки вид осмислення.

І кожна зрада — це урок.

І кожна втрата — це наука.

Підказка:

Шукайте логічні переходи між думками.

Правильний порядок рядків:

І кожен фініш — це, по суті, старт,

І кожна втрата — це наука.

І кожна зрада — це урок.

І навіть смерть — це тільки вид осмислення.

Ведучий.

Ми вже пригадали окремі рядки з поезій Ліни Костенко. А тепер спробуємо уважніше прислухатися до її мудрих думок.

Її афоризми — короткі, але надзвичайно глибокі. В одному рядку Ліна Костенко вміє передати цілу філософію життя.

Наступна станція нашого квесту — «Цитатне лото».

II. Станція «Цитатне лото»

Завдання:

- ✓ Перед вами — 2 колонки. У лівій — початки відомих цитат Ліни Костенко, у правій — закінчення. Ваше завдання — правильно з'єднати частини, щоб утворити повні афоризми.

Час на виконання: 5 хвилин

Оцінювання: 1 бал за кожну правильну пару (максимум 5 балів)

Підказка: це афоризми Ліни Костенко, які часто цитують у підручниках та соціальних мережах.

Початок цитати	Закінчення цитати
1. Шматок землі, ти звешся Україною.	6. котрий зветься потім – Батьківщина.
2. Нації вмирають не від інфаркту.	7. Ти був до нас. Ти будеш після нас.
3. Людина нібито не літає...	8. коли вони мовчать
4. В дитинстві відкриваєш метрик,	9. А крила має.
5. Страшні слова,	10. Спочатку їм відбирає мову.

Ведучий.

Ліна Костенко — не тільки поетеса, а й художниця слова. Її поезія малює перед нами цілі світи: з історії, природи, людських почуттів.

Тому наша наступна станція — «Мистецький виклик: стежками Ліни Костенко».

Тут ви спробуєте відчути поезію через творчість. Ваше завдання — створити лепбук, присвячений Ліні Костенко.

У творчій роботі передайте її любов до України, красу її думок і силу її слова. Матеріали для роботи у вас є — тож фантазуйте, творіть і не бійтеся показати, як ви відчуваєте її творчість!

III. Мистецький виклик: стежками Ліни Костенко

Завдання:

- ✓ Створи лепбук, присвячений творчості Ліни Костенко. Твій лепбук має передати особливу атмосферу її поезії та любов до України (матеріали до лепбука додаються).

Форма подачі: вільна — це може бути яскравий розкладний лепбук, оформлений у кольорах, які у тебе асоціюються з Україною та поезією.

Термін виконання: 15 хв.

Оцінювання: 15 балів максимум

Що має бути в лепбукі:

- портрет Ліни Костенко;
- вибрані цитати або рядки з віршів, які тебе надихнули;
- карта місць, пов'язаних з життям і творчістю поетеси;
- символи України (вишиванка, калина, кобза тощо) у вигляді малюнків, аплікацій або фото;
- власні ілюстрації до улюблених віршів або образів із її творчості;

- кишеньки або секретики: мінікнижечки, конвертики з додатковою інформацією або власними роздумами;
- творчий елемент: вигадати короткий власний вірш чи лист до Ліни Костенко.

Ведучий.

Кожна людина пов'язана з місцями, які залишають певні спогади в її серці. І творчість Ліни Костенко нерозривно пов'язана з Україною — її містами, ріками, степами й горами. Саме Україна стала джерелом натхнення для багатьох її творів.

Тож наша наступна станція — «Карта України і творчість Ліни Костенко».

IV. “Карта України і творчість Ліни Костенко”

✓ Ваше завдання — оформити карту України: на ній у відповідних містах або місцях прикріпити інформацію про важливі події з життя Ліни Василівни або про те, що надихало її творчість.

Біля кожного міста зробіть маленьку “мітку” — наприклад, прапорець, квітку чи сердечко, щоб позначити його особливе значення.

Час виконання: 15 хв.

Оцінювання: 15 балів

Наприклад:

- Київ — іконка старовинної книги або пера.
- Ржищів — річка та польові квіти.
- Карпати — гори та смерека.
- Крим — море і кримські гори.
- Чорнобиль — зламана гілка або чорний журавель.

Оформлення фону:

Нехай фон буде теплих відтінків — бежевий, світло-блакитний або світло-зелений — як символ природи й України, можна додати орнаменти у вигляді української вишивки по краях.

1. Київ

Ліна Костенко навчалась у Київському університеті імені Тараса Шевченка на факультеті філології, початок літературної кар'єри.

2. Ржищів (Київська область)

Місто, де народилася Ліна Костенко (19 березня 1930 року). Мальовнича природа Дніпра і українські села навколо стали джерелом натхнення її поезії.

3. Львів

У 1960-х Ліна Костенко активно брала участь у русі шістдесятників, що мав сильну підтримку у Львові. Її поезія перекликалася з настроями львівської інтелігенції.

4. Карпати (загальний регіон)

Гори стали натхненням для її образів природи й сили духу в багатьох віршах.

Карпати — символ стійкості та краси в українській культурі, що яскраво відображено у творчості Костенко.

5. Черкаси

Черкащина — серце Шевченкової України. Ліна Костенко не раз зверталась у творчості до постаті Тараса Шевченка та його землі.

6. Крим (особливо Бахчисарай)

У книзі “Маруся Чурай” є згадки про південні степи. Костенко подорожувала Кримом і описувала у своїх віршах красу кримської природи.

7. Чорнобиль

Ліна Костенко була серед перших, хто почав писати про трагедію Чорнобиля.

8. Острог (Рівненська область)

Ліна Костенко часто зверталась до теми історії України. Острозька академія – символ української освіти і культури, який надихав її на роздуми про минуле.

9. Полтава

Через роман “Маруся Чурай” Полтава стала важливою локацією – саме тут відбуваються події роману.

10. Чигирин (Черкащина)

Історична столиця Гетьманщини. Ліна Костенко зверталася у творчості до тематики козацької епохи.

11. Вінниця

Під час подорожей Україною Костенко часто відвідувала Поділля, захоплюючись природою і простотою людей.

12. Харків

Місто, де активно розвивався рух шістдесятників, до якого належала Костенко.

13. Коломия (Івано-Франківська область)

Осередок гуцульської культури, яка також знайшла відображення в етнічних образах у віршах Костенко.

14. Криворівня (Івано-Франківщина)

Село, яке часто називають “українськими Афінами”. Місце натхнення для багатьох письменників і митців, серед них дух цього краю перегукується і в творчості Костенко.

15. Миколаїв

Портове місто, яке уособлює частину Півдня України – регіону, який також звучить у її образах широкого степу й моря.

Ведучий.

Ми вже пройшли стежками життя і творчості Ліни Костенко, пригадали її поетичний світ і образи України у її творах.

А тепер настав час перевірити, наскільки уважно ви слухали, читали і запам’ятали.

Наступне випробування – гра “Так/Ні”.

Кожній команді роздається аркуш з вікториною, учасники відповідають лише одним словом – “так” або “ні”.

V. Гра так/ні

Час виконання: 5 хв.

Оцінювання: 10 балів

I. Ліна Костенко у своїх творах згадує Чорнобильську катастрофу. (Так)

Пояснення: У збірках 1980-х років Костенко висловлювала біль за Чорнобиль.

2. Роман у віршах «Маруся Чурай» розповідає про життя українців у XVII столітті. (Так)

Пояснення: Події роману пов'язані з епохою Хмельниччини.

3. У вірші “Страшні слова, коли вони мовчать” Ліна Костенко пише про силу слова. (Так)

Пояснення: Вірш розкриває значення слова у людському житті.

4. У творчості Костенко відсутня тема боротьби за свободу України. (Ні)

Пояснення: Боротьба за волю — одна з головних тем її творів.

5. У творі «Маруся Чурай» головною темою є кохання і зрада. (Так)

Пояснення: Через особисту драму Марусі авторка показує долю народу.

6. У поезії “Крила” йдеться про фізичну силу людини. (Ні)

Пояснення: У цьому вірші йдеться про духовну силу, про мрію.

7. Ліна Костенко змальовує Полтаву як місто історичної слави у романі «Маруся Чурай». (Так)

Пояснення: Полтава — рідне місто Марусі, важливий символ у творі.

8. Ліна Костенко часто звертається до теми морального вибору людини. (Так)

Пояснення: Її герої стоять перед складними моральними випробуваннями.

9. У вірші “Життя іде і все без коректур” Костенко говорить про неможливість змінити минуле. (Так)

Пояснення: Вірш нагадує, що життя — це чистовик без права на виправлення.

10. Ліна Костенко у своїх творах оспівує лише минуле, не торкаючись сучасності. (Ні)

Ведучий.

Поки наше шановне журі ретельно підраховувало бали, ми зрозуміли: кожен із вас сьогодні — справжній творець, натхненник і носій світла Ліниного слова. Тому ми вирішили: сьогодні немає переможених! Є тільки переможці у різних номінаціях!

(Оголошення кожної номінації)

- “Глибоке озуміння творчості”
- “Найоригінальніше оформлення ідей”
- “Серце поезії”
- “Натхнення України”
- “Найкреативніший лепбук”
- “Мистецький прорив”

Ведучий.

Сьогодні ми не просто вшанували величне ім'я Ліни Костенко.

Ми ще раз довели: Україна живе в кожному серці, що б'ється під ритм поезії, під ритм свободи, під ритм правди.

Ведучий.

Сьогодні ми ще раз переконалися: слово має силу творити і захищати.

Завдяки силі українського духу, нашій мові й культурі ми залишаємося незламними. Ліна Костенко своїм словом вчить нас любити Україну, берегти правду, бути гідними свого народу. У серцях кожного з нас живе віра у перемогу, любов до Батьківщини, пам'ять про тих, хто захищає наше сьогодення. Нехай слово Ліни Костенко буде для нас дороговказом, натхненням і силою на нашому шляху. Ми переможемо, бо наша сила — в правді, у свободі, у великій любові до рідної землі!

Усі разом:

“Слава українському слову! Слава Україні! Героям слава!”

(звучить пісня “Ой у лузі червона калина”).

Матеріали до заходу:

📖 Матеріали для лепбука

📖 Карти Україна до завдання IV

📖 Фонова музика

<https://drive.google.com/drive/folders/IXt3PBjhw5IIFQiRjWYXREYu3aPdZDXwM?usp=sharing>

Людмила КУЧЕРУК,
асистент вчителя
КЗ «ВЛ №13»

Інклюзивна освіта: виклики та шляхи їх подолання

Інклюзивна освіта є важливим напрямом розвитку сучасної школи, адже її основна мета – забезпечити рівні можливості для всіх учнів, незалежно від їхніх особливостей. У статті хочу поділитися нашим баченням, спостереженнями та висновками з цього важливого питання.

Діти з особливими освітніми потребами... Хто вони та які вони?

У далекому 2004 році, коли ще не було таких понять, як «інклюзія» та «інклюзивні класи», я часто відвідувала нашу міську школу-реабілітаційний центр, керівником якої на той час була Бахчеван І.О. Хочу доземно вклонитися усім працівникам цього закладу, які тепло свого серця та свої знання передають дітям. І це не пафос. В цьому закладі навчаються діти, які бачать цей світ трішки інакше, ніж ми. Але які вони щирі та добрі, як вірять, що ніхто з дорослих не образить, допоможе, пояснить. В багатьох з них «золоті» руки. Створені ними вироби вражають своєю красою та неповторністю. А коли учасники освітнього процесу закладу виступили на міському Ярмарку талантів, зал аплодував їм стоячи.

Ішов час, змінювалися підходи, почали відкриватися інклюзивні класи в загальноосвітніх навчальних закладах. Ми почали приймати в заклади дітей з особливими освітніми потребами. Вчилися і вихованці, і ми, і батьки. Було важко, але ми не опустили руки, почали шукати підходи до таких дітей, намагалися зрозуміти їхні проблеми та допомогти почуватися комфортно у створеному освітньому середовищі. Ми спілкувалися з колегами, департаментом освіти, вивчали нормативні документи, експериментували та втілювали все у практику.

Розпочали ми зі створення команди однодумців – команди психолого-педагогічного супроводу, розуміючи, що ефективна співпраця всіх учасників освітнього процесу – це основа успішного навчання дітей в інклюзивних класах. Координація між адміністрацією, педагогами, спеціалістами та батьками сприяла створенню сприятливого освітнього середовища.

Спочатку ми спостерігали за своїми вихованцями, вивчали їхні можливості та потреби. Далі всі учасники визначали короткострокові та довгострокові цілі для кожної дитини. На підставі спостережень та визначених цілей розробляли індивідуальні програми розвитку та плани роботи. Регулярні збори команди супроводу, обговорення результатів роботи допомагали нам оцінити прогрес дитини та скоригувати спільні дії. Для обміну інформацією використовували щоденники спостережень.

Основою злагодженої роботи команди стала співпраця між учителем та асистентом учителя. Ми розуміли, що вони мають бути не лише чудовими педагогами, але повинні також гарно комунікувати, ставити спільні цілі, підтримувати та допомагати один одному. Саме така злагоджена робота дозволяє нам вчасно помітити проблеми в класі та знайти найкращі шляхи їх подолання.

У Новій українській школі батьки є учасниками освітнього процесу. Батьки та педагоги мають бути партнерами. Важливо, щоб обидві сторони співпрацювали на благо дитини, знаходячи спільні можливості та шляхи досягнення поставлених цілей.

У цьому аспекті у нас з батьками однієї учениці з особливими освітніми потребами спочатку виникли проблеми. Мама та бабуся дівчинки вважали, що все повинні робити педагоги, а вони мають лише «здати», це їхні слова, доньку в школу. «Ваше завдання — навчити, розвинути навички самообслуговування, нагодувати, змінити спідню білизну, розважити, ще й побути з дитиною після робочого дня, поки вони не заберуть її», — говорили вони. Дівчинка була з важкою нозологією, але доброю дитиною, якій не вистачало батьківського тепла, ласки та турботи. Було проведено дуже багато бесід, поступово контакт з батьками налагоджувався. Тому такими важливими та приємними після року роботи були слова бабусі. Вона сказала: «Ми зрозуміли, що ви хотіли лише добра нашій дитині. Вона дуже змінилася, з радістю іде до школи та спілкується з учителями та однокласниками».

Працюючи вже безпосередньо з дітками з різними нозологіями, ми зрозуміли, що, як і кожна нова справа, інклюзивна освіта має як позитивні, так і проблемні сторони.

До позитивних сторін інклюзивного навчання ми б віднесли:

- рівність можливостей: усі діти, незалежно від особливостей розвитку, отримують однаковий доступ до освіти;
- розвиток емпатії: діти вчаться розуміти, співпереживати, співпрацювати з людьми з різними можливостями та потребами. Віримо, що від цього наше суспільство стане добрішим та толерантнішим;
- підготовка до життя в реальному світі: інклюзія допомагає дітям з різними потребами інтегруватися у суспільство, вчити взаємодіяти з іншими членами суспільства в різних соціальних умовах;
- професійний розвиток педагогів: до дітей з особливими освітніми потребами необхідний особливий індивідуальний підхід. Тому педагоги шукають та освоюють нові методики викладання, що покращує якість освітнього процесу та професійний рівень учителів.

До проблем та викликів можна віднести:

- недостатня підготовка вчителів: не всі вчителі мають достатньо знань і навичок для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- відсутність ресурсів: часто бракує спеціальних програм, обладнання, матеріалів для забезпечення ефективного інклюзивного навчання;
- відсутність фахівців з корекційно-розвиткової роботи, а саме: логопедів, дефектологів та психологів;
- психологічний тиск: діти з особливими освітніми потребами можуть відчувати стрес через порівняння себе з іншими, а їхні однокласники – через незвичайні умови навчання та необхідність пристосовуватися до них;
- співпраця з батьками: не всі батьки готові до інклюзії, що може спричинити непорозуміння та конфлікти.

Інклюзивне навчання, попри всі проблеми, має великий потенціал для розвитку суспільства, але ефективним воно буде лише тоді, коли буде знайдено баланс між потребами всіх учасників освітнього процесу. Робота в інклюзивному класі вимагає від педагогів любові до дітей, емпатії, спеціальних знань, віри у свої сили та гнучкості.

Надамо декілька практичних порад, які, на нашу думку, можуть стати у нагоді вчителям, що працюють в умовах інклюзивного навчання:

- навчайтеся впродовж життя;

- оцініть свої сили та можливості працювати в інклюзивному класі;
- створіть необхідний освітній простір для дітей з особливими освітніми потребами з різними нозологіями;
- використовуйте різноманітні методи викладання;
- злагоджено працюйте в команді супроводу;
- розвивайте дружні стосунки та толерантність серед однокласників;
- залучайте дітей з особливими освітніми потребами до участі в позакласних заходах;
- співпрацюйте з батьками, формуйте довіру та відкритість;
- заручіться підтримкою адміністрації закладу.

Ми всі працюємо на благо дитини та радіємо кожному її поступу. Тож нехай крила успіху підносять вас на вершини педагогічної майстерності.

Список використаних джерел:

- 📖 Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затверджене наказом МОН України від 08.06.2008 №609 [Електронний ресурс] // Міністерство освіти України. – 2008. – Режим доступу до <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>.
- 📖 Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. - 10

📖 Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.